

Högskolan
Kristianstad

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Examensarbete, 15 hp,
för Kandidatuppsats i företagsekonomi: Redovisning och revision.
VT 2022
Fakulteten för ekonomi

Periodiseringsfonder

Vilka incitament finns gällande avsättning till
periodiseringsfond hos stat respektive företag?

Fanny Lindberg & Rebecca Larsson

Författare

Fanny Lindberg & Rebecca Larsson

Titel

Periodiseringsfonder

Vilka incitament finns gällande avsättning till periodiseringsfond hos stat respektive företag?

Engelsk titel

Tax allocation reserve

What are the incentives for the provision for tax allocation reserves for the state and companies respectively?

Handledare

Titti Eliasson

Bedömande lärare

Gert Paulsson

Examinator

Heléne Tjárnemo

Sammanfattning

Problematikeringen i denna studie tyder på att det valda ämnet, periodiseringsfonder, är utforskat gällande de aspekter som behandlas. Dessa är räntan och inflationens påverkan på lönsamhet samt att analysera incitamenten för periodiseringsfonder genom teorierna om redovisningsföreskrifter och möjligheten till kapitalackumulering. Syftet är därmed att med hjälp av statistiska och makroekonomiska beräkningar studera lönsamheten och ytterligare incitament för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfond. Vidare är syftet att med hjälp av beräkningarna ta stöd i teorierna om redovisningsföreskrifter för att analysera den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder. Studien använder sig av en kvantitativ metod och en empirisk undersökning i form av experiment har utförts. Beräkningar har gjorts på 15 svenska aktiebolags årsredovisningar där resultatet från beräkningarna tillämpades vid hypotesprövning. Detta gjordes för att undersöka huruvida ränta och inflation har en påverkan på lönsamheten gällande avsättning till periodiseringsfond. Resultatet påvisade en stark signifikant påverkan mellan ränta och inflation och dess påverkan på lönsamheten gällande avsättning till periodiseringsfond. Studien har bekräftat att statens incitament för den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder kan analyseras utifrån de tre teorierna om redovisningsföreskrifter. Företagens incitament för avsättning till periodiseringsfonder kan analyseras genom möjligheten till kapitalackumulering.

Ämnesord

Periodiseringsfonder, ränta, inflation, teorier om redovisningsföreskrifter, kapitalackumulering

Author

Fanny Lindberg & Rebecca Larsson

Title

Tax allocation reserve

What are the incentives for the provision for tax allocation reserves for the state and companies respectively?

Supervisor

Titti Eliasson

Assessing teacher

Gert Paulsson

Examiner

Heléne Tjárnemo

Abstract

The problematization in this study suggests that the chosen topic, tax allocation reserves, is unexplored regarding the aspects covered. These are the influence of interest and inflation on profitability, as well as analyzing the incentives for tax allocation reserves through the theories of accounting regulations and the possibility of capital accumulation. The aim is thus to use statistical and macroeconomic calculations to study the profitability and additional incentives for the state and companies regarding the provision to the tax allocation reserve. Furthermore, the aim is to use the calculations to find support in the theories of accounting regulations in order to analyze the regulatory process regarding tax allocation reserves. The study uses a quantitative method and an empirical investigation in the form of experiments has been carried out. Calculations were made on the basis of the annual reports of 15 Swedish limited liability companies and the results of the calculations were applied in hypothesis testing. This was done to investigate whether interest and inflation have an impact on the profitability of the provision for tax allocation reserve. The study has confirmed that the state's incentives for the regulatory process regarding tax allocation reserves can be analyzed based on the three theories of accounting regulations. The incentives of enterprises for the provision to tax allocation reserves can be analyzed through the possibility of capital accumulation.

Keywords

Tax allocation reserve, interest, inflation, theories of accounting regulations, capital accumulation

Förkortningar

ABL Aktiebolagslag

IL Inkomstskattelag

KPI Konsumentprisindex

ROI Return on investment / räntabilitet på sysselsatt kapital

SCB Statistiska centralbyrån

SLR Statslåneräntan

SURV Skatteutjämningsreserv

Förord

Vi vill börja med att tacka vår handledare Titti Eliasson som bidragit med feedback under processen av kandidatuppsatsens färdigställande. Vi vill även tacka Pierre Carbonnier som bekräftat våra statistiska beräkningar. Till sist vill vi tacka varandra för ett starkt gemensamt engagemang, bra samarbete och stöttning vid svårare moment.

Stort tack!

Kristianstad, 2022

Fanny Lindberg

Rebecca Larsson

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Problematisering	3
1.2 Syfte	6
1.3 Problemformulering	6
1.4 Avgränsning	6
2. Teoretisk referensram	7
2.1 Skattesystem, välfärd och investeringar	7
2.2 Teorier om redovisningsföreskrifter	8
2.2.1 <i>Public interest theory</i>	9
2.2.2 <i>Capture theory</i>	10
2.2.3 <i>Private interest theory</i>	11
2.3 Bokslutsdispositioner	12
2.3.1 <i>Periodiseringsfond</i>	12
2.3.1.1 Schablonintäkt	14
2.3.1.2 Beräkning av periodiseringsfonder och schablonintäkt	15
2.4 Makroekonomi	16
2.4.1 <i>Inflation</i>	16
2.4.2 <i>Ränta</i>	17
2.4.3 <i>Konjunktur</i>	19
2.5 Hypotesprövning	19
3. Metod	20
3.1 Vetenskaplig metod	20
3.1.1 <i>Forskningsmetod och Forskningsansats</i>	20
3.1.2 <i>Forskningsstrategi</i>	22
3.2 Empirisk metod	23
3.2.1 <i>Urval</i>	23
3.2.2 <i>Datainsamling</i>	24
3.3 Empirisk förankring	27
3.3.1 <i>Validitet</i>	27
3.3.2 <i>Reliabilitet</i>	28
3.3.3 <i>Överförbarhet</i>	28
3.4 Variabler	29

3.4.1 Beroende variabel	29
3.4.2 Oberoende variabler	29
3.5 Testmetoder	30
3.5.1 Icke parametriska test	31
3.5.1.1 Kruskal-Wallis-test	31
4. Resultat	33
4.1 Deskriptiv statistik	33
4.2 Hypotesprövning	34
4.2.1 Hypotes för aktuella lagar 2022	35
4.2.2 Hypotes för aktuella lagar 2014	36
5. Analys	38
5.1 Analys av resultatet	38
6. Slutsats	47
6.1 Slutdiskussion	47
6.2 Bidrag	49
6.3 Självkritik	51
6.4 Förslag till vidare forskning	51
7. Litteraturförteckning	52
Bilaga 1 Avsättning och återföring till periodiseringsfond 2020	59
Bilaga 2. Funktion med en konstant för lönsamhet med rådande lagar	60
Bilaga 3. Funktion med en konstant för lönsamhet med tidigare lagar	61
Bilaga 4. Funktion med två konstanter för lönsamhet med rådande lagar	62
Bilaga 5. Funktion med två konstanter för lönsamhet med tidigare lagar	63
Bilaga 6. Avsättning och återföring till periodiseringsfond	64
Bilaga 7. Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 2014–2020	65
Bilaga 8. Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 2000–2006	66
Bilaga 9. Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 1990–1996	67
Bilaga 10. Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 2014–2020	68
Bilaga 11. Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 2000–2006	69
Bilaga 12. Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 1990–1996	70
Bilaga 13. Histogram snedfördelning med rådande lagar	71
Bilaga 14. Histogram snedfördelning med tidigare lagar	72
Bilaga 15. Chi-två-fördelning	73
Bilaga 16. Kruskal-Wallis-test, lönsamhet för staten med rådande lagar	74

Bilaga 17. Statslåneränta och KPI.....	75
Bilaga 18. Kruskal-Wallis-test, lönsamhet för staten med tidigare lagar	76

Figurförteckning

Figur 1 Räntesänkning genom en expansiv öppen marknadsoperation	18
Figur 2 Den deduktiva processen	21
Figur 3 Andra kapitlets bidrag till att besvara problemformuleringen.....	39
Figur 4 Analys av regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder.....	40
Figur 5 Företagens incitament gällande avsättning till periodiseringsfond	45
Figur 6 Fishers hypotes	46
Figur 7 Histogram snedfördelning med rådande lagar.....	71
Figur 8 Histogram snedfördelning med tidigare lagar	72

Tabellförteckning

Tabell 1 Statistiskt test ^{a,b} med aktuella lagar 2022	35
Tabell 2 Rangordning med aktuella lagar 2022	36
Tabell 3 Statistiskt test ^{a,b} med aktuella lagar 2014	37
Tabell 4 Rangordning med aktuella lagar 2014	37
Tabell 5 Avsättning och återföring till periodiseringsfond 2020	59
Tabell 6 Funktion med en konstant för lönsamhet med rådande lagar	60
Tabell 7 Funktion med en konstant för lönsamhet med tidigare lagar	61
Tabell 8 Funktion med två konstanter för lönsamhet med rådande lagar	62
Tabell 9 Funktion med två konstanter för lönsamhet med tidigare lagar.....	63
Tabell 10 Avsättning och återföring till periodiseringsfond	64
Tabell 11 Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 2014–2020.....	65
Tabell 12 Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 2000–2006.....	66
Tabell 13 Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 1990–1996.....	67
Tabell 14 Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 2014–2020	68
Tabell 15 Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 2000–2006	69
Tabell 16 Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 1990–1996	70

Tabell 17 Chi-två-fördelning	73
Tabell 18 Kruskal-Wallis-test, lönsamhet för staten med rådande lagar.....	74
Tabell 19 Statslåneränta och KPI	75
Tabell 20 Kruskal-Wallis-test, lönsamhet för staten med tidigare lagar	76

1. Inledning

Ett aktiebolag drivs i syfte att bereda vinst mellan aktieägarna om inget annat står i bolagsordningen vilket framgår av 3 kap. 3 § ABL (SFS 2005:551). Detta syfte medför en viss skyldighet att som företagare ansvarsfullt förvalta sitt bolag, vilket kan anses vara att inte betala mer skatt än vad som krävs enligt lag. Skatteplanering blir därav aktuellt, vilket innebär att genom ett förfaringssätt betala så lite skatt som möjligt inom ramen för rådande lagar (Knutsson, 2020). Staten ger företag möjlighet till skatteplanering genom bland annat periodiseringsfonder. Deras incitament skiljer sig åt då staten önskar maximala skatteintäkter medan företag vill betala skatt i minsta möjliga utsträckning. Periodiseringsfonder kan vara fördelaktigt för båda parter beroende på externa och interna faktorer. Ränta och inflation kan anses vara externa faktorer som påverkar lönsamheten gällande avsättning till periodiseringsfond för stat och företag. Företagens möjlighet till investering genom de avsatta medlen kan anses vara en intern faktor och bidrar till kapitalackumulation, vilket även blir fördelaktigt för staten då företagen expanderar och därmed bidrar till ökade skatteintäkter (Tjernberg, 2004).

Enligt Andersson och Lindmark (2018) bidrar skatten i Sverige till välfärden och är av intresse för både stat och företag. Teorier om redovisningsföreskrifter såsom *public interest theory*, *capture theory* och *private interest theory* förklarar hur dessa intressen motsäger varandra. Enligt *public interest theory* införs reglering initialt för att gynna samhället som helhet, snarare än särskilda särintressen. Regleringsorganet i form av regeringen anses vara neutral. Således påverkar inte dess egenintresse regleringsprocessen utan regeringen gör sitt yttersta för att maximera den sociala välfärden. *Capture theory* baseras på antagandet att reglering till en början utformas i syfte för allmänintresset, men i enlighet med teorin prioriteras ett särintresse när *regulatory capture* uppstår. Detta sker när majoriteten eller alla fördelarna med ett regelverk tillfaller en part och majoriteten eller alla kostnaderna kommer att bäras av ett stort antal människor, exempelvis alla skattebetalare (Deegan & Unerman, 2011). *Private interest theory* baseras på antagandet gällande att parter skyddar olika specifika ekonomiska intressen. Dessa

framförs av parterna för att påverka lagstiftaren till att utvinna ett regelverk som gynnar deras ekonomiska intressen (Deegan & Unerman, 2011).

Redovisningsföreskrifter som berör sambandet mellan skatt och redovisning beslutas på nationell nivå och delas in i det materiella sambandet och det formella sambandet. Materiellt samband innebär att redovisning påverkar beskattning och etableras främst genom 14 kap. 2 § IL. Denna paragraf innebär att resultatet ska beräknas enligt bokföringsmässiga grunder och att god redovisningssed ska ligga till grund för beskattningen, när inga särskilda skatteregler i IL förekommer. Formellt samband innebär att beskattningen påverkar redovisningen och till skillnad från det materiella sambandet finns inget lagrum gällande detta samband utan det finns i bestämmelser som berör olika poster. Dessa poster är exempelvis överavskrivningar i 18 kap. 13 § IL och periodiseringsfonder i 30 kap. IL. Skillnaden mellan materiellt och formellt samband är koncist att det är redovisningsregler som talar om vad som ska gälla vid materiella sambandet och beskattningsregler vid det formella sambandet (SOU 2008:80; SFS 1999:1229).

Det formella sambandet bidrar till reglering gällande bokslutsdispositioner bestående av överavskrivningar i 18 kap. 13 § IL och periodiseringsfonder i 30 kap. IL. Enligt 18 kap. 13 § IL ”får värdeminskningssavdrag för ett visst beskattningsår göras vid räkenskapsenlig avskrivning med högst 30 procent och vid restvärdesavskrivning med högst 25 procent per år av avskrivningsunderlaget”. Enligt 30 kap. 5 § IL får endast 25 procent av det redovisade positiva resultatet avsättas till periodiseringsfond och återföring ska ske enligt 30 kap. 7 § 1 st. IL senast det sjätte beskattningsåret efter det beskattningsår då avdraget gjordes. Vidare i 2 st. uppges att det tidigast gjorda avdraget ska återföras först. Enligt 30 kap. 6 a § 1 st. IL

ska en juridisk person som gjort avdrag för avsättning till periodiseringsfond ta upp en schablonintäkt. Intäkten beräknas till statslåneräntan vid utgången av november månad året närmast före det kalenderår under vilket beskattningsåret går ut, multiplicerad med summan av gjorda avdrag för avsättningar till sådana

periodiseringsfonder som den juridiska personen har vid beskattningsårets ingång. Statslåneräntan ska dock som lägst anses vara 0,5 procent (SFS 1999:1229).

1.1 Problematisering

Bokslutsdispositioner ger företag möjlighet att skjuta på beskattningen av årets resultat till ett senare tillfälle och därmed jämna ut resultatet mellan åren, detta genom att exempelvis kvitta vinsten från ett år med förlusten från ett annat. Genom användning av bokslutsdispositioner kan företagen förbättra sin likviditet och därmed finansiera utveckling och expansion. Bokslutsdispositioner bokförs i balansräkningen som obeskattade reserver och som bokslutsdispositioner i resultaträkningen vid bokslutet (Marton et al., 2018).

Det formella sambandet mellan beskattning och redovisning påvisas framför allt i de särskilda posterna obeskattade reserver i balansräkningen och bokslutsdispositioner i resultaträkningen (Marton et al., 2018). För att vissa avdrag ska medges vid taxering krävs att motsvarande avdrag eller avsättning har gjorts i räkenskaperna, till exempel avsättning till periodiseringsfond eller avdrag för värdeminskning av maskiner och inventarier enligt reglerna om räkenskapsenlig avskrivning. Härigenom tvingas företagen att i årsboksluten och årsredovisningarna redovisa bokslutsdispositioner och obeskattade reserver. Någon särredovisning av hur stor del av reserverna som utgör latent skatt sker inte (Prop. 1995/96:10). Incitamenten som styr regleringsprocessen gällande lagstiftning av bokslutsdispositioner kan analyseras genom tillämpning av teorier om redovisningsföreskrifter såsom *public interest theory*, *capture theory* och *private interest theory* (Deegan & Unerman, 2011).

Mizutani och Nakamura, (2019) har undersökt vilken av *public interest theory* och *private interest theory* som lämpligast förklarar den faktiska regulatoriska processen. Mizutani och Nakamura (2019) fokuserade på att empiriskt jämföra lämpligheten av de två teorierna i verkliga regleringssituationer. Mizutani och Nakamura (2019) fokuserade på både externa faktorer såsom konkurrenskraft och

marknadspris men även interna incitament såsom företagens och myndigheternas avsikter. Regler och lagar utformas inte enbart till följd av externa faktorer utan också utifrån olika aktörers avsikter. Teorin om *private interest* rör hur aktörer har sina egna objektiva uppsåt som styrmedel gällande regleringsprocessen. Dessa interna incitament bestäms oberoende av marknadsförhållanden och att inkludera båda faktorerna i analysen ger möjlighet till adekvat tolkning och att täcka bredare aspekter av de två teorierna. Mizutani och Nakamura (2019) undersökte industrier för att besvara forskningsfrågan och beräknade sedan lämpligheten av de två teorierna med avseende på allmännyttiga och icke-allmännyttiga tjänster. Med koppling till forskning gjord av Mizutani och Nakamura (2019) har ett forskningsgap identifierats. I stället för att beräkna hur stor andel i procentuella tal varje teori kan förklara regelverk kopplat till social välfärd, ska denna uppsats analysera ett specifikt lagrum i form av regleringen gällande periodiseringsfonder.

Finocchiaro et al. (2015) berör välfärdseffekterna av långsiktig inflation med hänsyn tagen till snedvridande skatter och finansiella begränsningar. Det är genom penningpolitik som den monetära myndigheten kan nyttja inflationen för att minska effekten av snedvridande skatter och eliminera den underackumulering av kapital som härrör från bolagsskatten. Finocchiaro et al. (2015) fokuserade på samverkan mellan inflation, företagsskatter och företagens finansieringsvillkor. I undersökningen konstaterades att inflation och bolagsskatt samverkar genom avdragsrätten för kapitalutgifter till historiskt värde och räntebetalningar på skulder. Vid kapitalutgifter till historiskt värde ökar inflationen företagens skattepliktiga vinst och missvisar deras investeringsbeslut. Genom räntebetalning på skulder påverkar den förväntade inflationen den effektiva realräntan och stimulerar investeringar. Finocchiaro et al. (2015) fann i sin forskning att när skattelagstiftningen utformar en fördel med skuldfinansiering blir en positiv långsiktig inflation till fördel när välfärd diskuteras, eftersom en fördel med skuldfinansiering mildrar den finansiella snedvridningen och motiverar till kapitalackumulation. Med koppling till forskning gjord av Finocchiaro et al. (2015) har ytterligare ett forskningsgap identifierats. Denna uppsats ska i likhet med Finocchiaro et al. (2015) undersöka samverkan mellan inflation, företagsskatter och

företagens finansieringsvillkor genom beräkningar avseende lönsamheten för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfond. Detta görs med hänsyn tagen till inflation och schablonintäkten som baseras på statslåneräntan. Till skillnad från Finocchiaro et al. (2015) som inte fokuserar på ett specifikt lån kommer denna uppsats baseras på lån i form av avsättning till periodiseringsfond.

Dogan et al. (2020) studerade kausalitetssambandet mellan ränta och inflation för den turkiska ekonomin. I studien utgick författarna från Fishers hypotes och använde sig av icke parametriska test för att undersöka om Fishers hypotes är tillämpbar på den turkiska ekonomin. Med koppling till forskning gjord av Dogan et al. (2020) har ett sista forskningsgap identifierats. Till skillnad från Dogan et al. (2020) som enbart studerade Fishers hypotes gällande kausalitetssambandet mellan ränta och inflation, tillämpar denna uppsats Fishers hypotes på lån i form av periodiseringsfonder. Denna tillämpning görs för att undersöka kausalitetssambandet mellan ränta och inflation och dess påverkan på lönsamheten för långivare i form av staten respektive låntagare i form av företag.

Enligt Andersson och Lindmark (2018) bidrar skatten till Sveriges välfärdssystem. Bolagsskatten som betalas till följd av återföringen av periodiseringsfonden kan ur bilaga 1 beräknas vara ett väsentligt belopp. Med hänsyn tagen till det väsentliga beloppet och därmed dess påverkan på välfärden till följd av den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder, kan ämnet ur ett samhällsperspektiv vara värt att belysa. Något som däremot talar mot forskningsfrågan är när företag avsatt till periodiseringsfonder i sex år och sedan fortsätter med detta, skulle en form av rundgång kunna uppstå. Detta talar mot uppsatsens beräkningar som förenklat ska baseras på periodiseringsfonderna och genom dessa beräkna intäkter för staten i form av schablonintäkten som uppstår under de sex år fonden är avsatt. Detta jämförs sedan med förlusten som staten ådrog sig genom köpkraftens minskning till följd av inflationen under de sex åren. Rundgången som kan uppstå är att varje år avsätts en del av vinsten till periodiseringsfonder medan den sjätte fonden återförs till beskattning, vilket skulle kunna tala emot inflationseffekten som därav kan bli betydelslös. Genom att granska årsredovisningar konstateras att summan

för avsättning och återföring skiljer sig åt, vilket medför att problematiken kring rundgången och inflationens effekt trots allt skulle kunna få en verkning på den ekonomiska effekten för stat respektive företag (se bilaga 1). Ytterligare en aspekt som styrker relevansen av denna forskning är yttrandet av Persson Österman (1997) gällande att växande nominella tal och inflation leder till att periodiseringsfonden som återförs blir mindre värd jämfört med den nya som avsåts.

1.2 Syfte

Syftet med uppsatsen är att med hjälp av statistiska och makroekonomiska beräkningar studera lönsamheten och ytterligare incitament för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfond. Vidare är syftet att med hjälp av beräkningarna ta stöd i teorierna om redovisningsföreskrifter för att analysera den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder.

1.3 Problemformulering

Vilka incitament finns gällande avsättning till periodiseringsfond hos stat respektive företag?

1.4 Avgränsning

Studien avgränsar sig till att enbart omfatta svenska aktiebolag som gått med vinst.

2. Teoretisk referensram

I följande kapitel presenteras det teoretiska underlaget som är essentiellt för att kunna analysera det empiriska resultatet. Skattesystemet och dess inverkan på välfärden samt kapitalackumulation och ROI redovisas i detta kapitel. Vidare presenteras tre teorier om redovisningsföreskrifter som det empiriska resultatet ska analyseras utifrån. Därefter presenteras bokslutsdispositioner som senare avsmalnar i den specifika bokslutsdispositionen periodiseringsfond vilken studien främst berör, för att sedan beskriva schablonintäkten som är en viktig del i beräkningarna. Vidare redogörs för den nationalekonomiska teori som är nödvändig för studiens beräkningar och slutligen presenteras hypotesen.

2.1 Skattesystem, välfärd och investeringar

Skatten är den viktigaste faktorn som bidrar till Sveriges välfärdssystem bestående av socialförsäkringssystem och offentlig service i form av vård, skola och omsorg. Socialförsäkringssystemet är till för att ge ekonomisk trygghet till hela befolkningen vid eventuella behov, medan behoven av välfärdstjänster kopplade till offentlig service är anknutna till specifika åldersgrupper bestående av unga och äldre. Barnomsorg och utbildning är knutna till den yngre gruppen medan äldreomsorg och hälso- och sjukvården är ett behov som kopplas till den äldre gruppen (Andersson & Lindmark, 2018). Forskningsresultatet från Davis et.al. (2016) tyder på att ett samband mellan företagsskatten och social välfärd existerar. Huruvida företag ser på sitt bidrag till välfärden genom bolagsskatten skiljer sig åt. En del företag ser på skattebetalningar som betydelsefulla för välfärden, medan andra företag snarare anser att bolagsskatten förhindrar möjligheten att bidra till välfärden eftersom skatten undertrycker investeringar (Davis et.al., 2016).

I en undersökning från Daniels och Wiberg (2021) gällande finansiering framgick att nära 68 procent av företag som är i behov av extern finansiering upplever svårigheter i att erhålla finansiering till investeringar. Vanligtvis finansierar företag sina investeringar genom verksamhetens löpande intäkter och/eller befintligt eget kapital. Enligt Daniels och Wiberg (2021) var det vanligast att företag investerade

i maskiner/inventarier, mjukvara/dator(utrustning)/IT, fastighet/lokal, fordon, produkt/tjänsteutveckling, forskning, utbildning, marknadsföring, andra företag, lager, anställning eller inhyrning av specifik kompetens och annat (Daniels & Widberg, 2021). Avkastningen som krävs för att uppnå lönsamhet benämns ROI och definieras vanligtvis som mått på finansiell effektivitet och visar avkastning på sysselsatt kapital i företag (Watson, 2011). ROI beräknas enligt följande formel:

$$R_{\text{Sys}} = R_e \times \frac{\text{Eget kapital}}{\text{Sysselsatt kapital}} + R_s \times \frac{\text{Räntebärande skulder}}{\text{Sysselsatt kapital}}$$

R_s = Långgivarens krav på ränta

R_e = Ägarnas krav på avkastning på kapitalinsatsen vid en given soliditet

R_{Sys} = Summa av långgivarens och ägarnas avkastningskrav

Om företaget uppnår det krav som ställs från långgivare och ägare på avkastning anses investeringen lönsam (Greve, 2014).

2.2 Teorier om redovisningsföreskrifter

George Stigler framställde under 1970-talet den uppfattning som än idag förekommer gällande teorier om redovisningsföreskrifter (Deegan & Unerman, 2011; Stigler, 1971). Stigler (1971) redogjorde för hur staten är en potentiell resurs eller ett hot mot alla branscher i samhället eftersom den har makten att förbjuda eller tvinga, ta eller ge pengar och kan välja vilken bransch de vill stjälpas respektive hjälpa. Detta gör staten främst genom att beslagta pengar med den metod som är tillåten av ett civiliserat samhälles lagar, närmare bestämt beskattning. Det var tidigare oklart hur samspelet mellan parterna i den politiska processen skulle leda till maximal ekonomisk välfärd. Det som saknades var valmöjligheten av en rationell teori som leder till maximering av välfärden. Stigler (1971) undersökte därmed detta gap och utvecklade teorier avseende ekonomisk reglering. Enligt teorierna kommer intressegrupper och andra politiska deltagare att använda myndigheternas reglerande och tvångsbefogenheter för att utforma lagar och regler på ett sätt som är fördelaktigt för dem. De centrala uppgifterna för teorierna om

ekonomisk reglering blir därför att förutsäga vilka branscher som ska regleras och förklara vem fördelar respektive nackdelar tillfaller (Stigler, 1971).

2.2.1 Public interest theory

Public interest theory utgår från antaganden om fullständig information, perfekt tillämpning och att tillsynsmyndigheterna antas vilja väl. Enligt *public interest theory* anses reglering för ekonomiska aktörer, såsom företag anses främja allmänintresset. Allmänintresset beskrivs som bästa möjliga fördelning av knappa resurser (Hertog, 2010). Teorin tillämpas ofta av ekonomer för att förklara regleringen som ett mål för ekonomisk effektivitet (Joskow & Rose, 1989). Stigler (1971) och Posner (1974) beskriver att regleringen syftar till att skydda och vara till fördel för allmänheten.

I sin analys anser Hantke-Domas (2003) att Stigler (1971) och Posner (1974) gör en koppling mellan *public interest theory* och välfärdsekonomiska skäl för reglering. Joskow och Rose (1989) förknippade även teorin med välfärdsekonomi, flera år efter att Posner redan föreslagit detta. Däremot har denna koppling inte påvisats men den förnekas emellertid inte heller, utan ytterligare forskning behövs för att kunna avgöra gällande huruvida sambandet existerar eller inte (Hantke-Domas, 2003).

Det finns ytterligare en förklaring av teorin som är utvecklad av efterföljande akademiker vilka förklarar *public interest theory* likt ett system av idéer som förklarar att när marknaden misslyckas bör ekonomisk reglering införas för att maximera social välfärd (Hantke-Domas, 2003). Grundläggande för *public interest theory* anses därmed vara marknadsmisslyckanden och i enlighet med teorin anses det att marknaden kommer misslyckas om den lämnas ifred. Marknadsmisslyckanden är en situation där knappa resurser inte används till deras högsta värde. Vid marknadsmisslyckanden krävs effektivt statligt ingripande och beroende på den politiska effektiviteten ökar eller minskar den sociala välfärden (Posner, 1974).

Det har riktats kritik mot *public interest theory* angående dess ofullständighet, bland annat för att den inte anger hur synen på *public interest theory* översätts till lagstiftningsåtgärder som maximerar ekonomisk välfärd. Ytterligare kritik har framförts på grund av avsaknaden i teorin gällande hur allmänhetens preferenser översätts till välfärdsmaximerade åtgärder (Hertog 2010). Det är således oklart hur välfärdsekonomi kopplas samman med *public interest theory* (Hantke-Domas, 2003). Hypotesen om att statlig reglering är effektiv har även motbevisats av empirisk forskning (Hertog 2010).

2.2.2 Capture theory

Capture theory har utvecklats av statsvetare efter att *public interest theory* kritiserades. *Public interest theory* handlar som tidigare nämnts om att regleringen syftar till att skydda och vara till fördel för allmänheten. Enligt *capture theory* utformas reglering till en början för allmänintresset men slutar i att alla fördelar med ett regelverk tillfaller en part. I enlighet med teorin anses det att reglering krävs som svar till intressentgrupper som kämpar för att maximera inkomster för medlemmar (Posner, 1974).

Enligt Posner (1974) är teorin bristfällig i många aspekter. För det första anses teorin skilja sig åt från *public interest theory* i så låg grad att det blir förvirrande och somliga delar blir i praktiken omöjliga att åtskilja. För det andra anses regleringen ofta gynna konsumentgruppernas intressen snarare än företagens. Det ges ingen förklaring på varför den reglerade branschen är den enda intresseorganisationen som påverkar en myndighet. Posner (1974) ansåg att det reglerade företagets kunder har ett intresse gällande resultatet av regleringsprocessen och anser därmed att även de borde kunna påverka. Teorin har ingen förklarande kraft vid reglering av separata branscher med motstridiga intressen. I teorin ignoreras även bevis gällande att de intressen som främjas av tillsynsmyndigheter mer frekvent är kundens än de reglerade företagens. Slutligen ansåg Posner (1974) att han varit för generös vid klassificeringen av *capture theory* som en teori eftersom *capture theory* snarare är en hypotes som saknar de teoretiska grunder som krävs för en teori.

2.2.3 Private interest theory

Private interest theory utgår från andra antaganden gällande reglering än vad *public interest theory* och *capture theory* gör. Enligt teorin har tillsynsmyndigheter otillräcklig information med avseende på kostnader, efterfrågan, kvalitet och avsikten med företagets beteende. De kan därav enbart fragmentariskt främja allmänhetens intressen vid kontroller av företag eller samhällelig verksamhet. Till följd av denna uppfattning antas alla ekonomiska aktörer agera utifrån egna incitament, vilka antingen innefattar eller saknar komponenter av allmänintresset. Således finns ingen anledning att dra slutsatsen med avseende att reglering kommer att främja allmänt intresse. *Private interest theory* redogör för reglering utifrån intressenters beteenden såsom företag, konsumenter, tillsynsmyndigheter, lagstiftare med flera. Förmögenhetsöverföring till effektiva intressenter minskar den sociala välfärden (Hertog, 2010). Teorin har sin utgångspunkt i att snarare än att korrigera marknadsmisslyckanden, är regleringen utformad för att främja intressen hos lobbygrupper som kontrollerar regleringsprocessen (Mizutani & Nakamura, 2019).

Det finns utrymme till förbättringsmöjligheter gällande *private interest theory* eftersom den är bristande i förklaringen kring somliga regleringar avseende sociala och miljömässiga frågor samt hälso- och säkerhetsfrågor (Mizutani & Nakamura, 2019). Teorin har även kritiserats gällande hur den förklarar reglering som en effektiv mekanism för att omfördela välstånd till effektivare intressenter. Det hävdas även att empirisk forskning förkastar resonemanget gällande att reglering främst främjar privata intressen. Till denna kritik har det dock hävdats att det är problematiskt att testa eller vederlägga teorierna om reglering av privata intressen. Det har även påståtts att teorin är ofullständig då den saknar politiska aktörer och en analys om interaktionen mellan de olika aktörerna i regleringsprocessen (Hertog, 2010).

För att kunna beskriva den verkliga regleringsprocessen argumenterar Mizutani och Nakamura (2019) för att det är nödvändigt att forskare uttryckligen antar att både *public interest theory* och *private interest theory* kan förklara verkligheten i viss

utsträckning, även om lämpligheten teorierna emellan skiljer sig åt. Regeringen kan till exempel försöka maximera social välfärd under en regleringsprocess där intressenter redan ingripit. För att undersöka detta anser Mizutani och Nakamura (2019) att det är nödvändigt att tillämpa en metod som tar hänsyn till *public interest theory* och *private interest theory* i stället för *public interest theory* kontra *private interest theory*.

2.3 Bokslutsdispositioner

Att avsätta till bokslutsdispositioner är frivilligt och huruvida företagen väljer mellan överavskrivningar och periodiseringsfonder beror på det enskilda företags situation och behov. Det är även tillåtet att tillämpa båda alternativen samtidigt (Abramsson, u.å.). Bokslutsdispositioner kan användas för att förlustutjämna framåt och bakåt i tiden. I Sverige tillåts dock enbart förlustutjämnning framåt i tiden vilket innebär möjlighet att kvitta underskott mot framtida överskott. Förlustutjämnning bakåt i tiden innebär att vinst kan kvittas mot eventuella förluster i framtiden. Behovet av förlustutjämnning bakåt i tiden reduceras emellertid genom periodiseringsfonder på så sätt att en del av vinsten kan förlustutjämna för nästa års eventuella förluster. Dock anses inte det svenska systemet gällande bokslutsdispositioner tillräckligt för att helt ersätta behovet av förlustutjämnning bakåt i tiden (Tjernberg, 2004).

2.3.1 Periodiseringsfond

Möjligheten att resultatutjämna har näst intill alltid funnits. Till en början skedde dock resultatutjämnning dolt i bokföringen genom att företag via tillämpning av varierande förfaranden periodiserade intäkter och kostnader (Tjernberg, 2004). Möjligheten blev lagreglerad 1938 och påminde om periodiseringsfonder men gick till en början under namnet investeringsfond. Investeringsfonderna betraktades som en åtgärd för att utjämna svängningarna över konjunkturcykeln i näringslivets investeringar (Prop. 1938:319). Investeringsfonderna slopades senare då de inte ansågs helt optimala eller neutrala mellan olika sorters företag (Tjernberg, 2004).

Lagstiftningen har sedan fortsatt reviderats vid flera tillfällen och möjligheter har både införts och avskaffats (Tjernberg, 2004). I skattereformen 1991 infördes surv och det fanns främst två anledningarna till införandet. Den första var att det ansågs viktigt att en utjämning av kostnaderna för finansiering med både eget kapital och främmande kapital fanns. Den andra var att åstadkomma en kvittningsmöjlighet av förluster mot tidigare räkenskapers vinster (SOU 1989:34). 1993 lämnade regeringen en proposition med förbättringsförslag gällande företagsbeskattning och möjligheten att avsätta till surv slopades (Prop. 1993/94:40). Surv ersattes av periodiseringsfond 1994 då de ansågs vara mindre komplicerade (Tjernberg, 2004). Argumentet för att införa periodiseringsfonderna var att underlätta för egenfinansiering av investeringar och att företagen skulle få möjlighet att jämna ut sina resultat mellan olika räkenskapsår, vilket i sin tur skulle leda till stabilare skatteintäkter för staten (Prop. 1994/95:50).

Gränsen för återföring av avsättning till periodiseringsfonder är sex år på grund av att det anses motsvara en normal konjunkturcykel (Prop. 1993/94:50). Regeringens tanke var att avsättningen förväntas göras under högkonjunktur och återföras vid lågkonjunktur och därmed uppnås den önskade jämna nivån av företagens investeringar. Det fanns således en konjunkturpolitisk styrning i införandet av dessa regler (Tjernberg, 2004).

I Statens offentliga utredning (1992:67) som ligger till grund för regleringen gällande införandet av periodiseringsfonder tas hänsyn till bland annat neutralitetsprincipen. Neutralitetsprincipen innebär att alla företagsformer ska beskattas på ett likvärdigt tillvägagångssätt och skattemässiga skillnader mellan företagsformer ska utjämnas. Reglerna ska således vara likartade utformade vilket medför att skattereglernas utformning inte ska påverka valet av företagsform (Tjernberg, 2004).

Persson Österman (1997) påstår att skattebesparingar för företag kan bli väsentliga över tiden genom att avsätta till periodiseringsfond, trots att återföring ska ske efter sex år eftersom det ständigt finns möjlighet till ny avsättning. En avsättning kan öka

mellan åren utan att den reala vinstnivån ökar. Växande nominella tal och inflation leder till att periodiseringsfonden som återförs blir mindre värd jämfört med den nya som avsätts (Persson Österman, 1997).

2.3.1.1 Schablonintäkt

När periodiseringsfonder infördes var de avgiftsfria men lagändringen som skedde 2005 införde ett krav gällande att företag som använder sig av periodiseringsfonder ska ta upp en schablonintäkt till beskattning. Det finns främst två anledningar till införandet av schablonintäkt. Den första är att när arvs- och gåvobeskattningen slopades skulle finansieringen av de förlorade summorna finansieras genom schablonintäkt på avsättning till periodiseringsfond. Den andra anledningen är att åtgärda de skattefria lånen genom att schablonintäkten var tänkt att driva in en del skatteintäkter som uteblev på grund av avsättning till periodiseringsfond (Prop. 2004/05:38).

År 2017 skedde en lagförändring i 30 kap. 6 a § IL som innebar att statslåneräntan som lägst ska vara 0,5 procent vid beräkning av schablonintäkt vid avsättning till periodiseringsfond (Prop. 2017/18:245). Frågan väcktes till följd av att statslåneräntan sommaren 2016 för första gången understeg noll procent. Regeringen ansåg att statslåneräntan som lägst ska vara 0,5 procent när statslåneräntan används som referensränta. I situationer när statslåneräntan ska återspegla marknadens låneränta bör statslåneräntan enligt regeringen som lägst uppgå till ett värde som är positivt. Om så inte är fallet lönar det sig att låna av staten i jämförelse med övriga kreditgivare, vilket motsätter regeringens intention. Schablonintäkten medför samma kostnad för aktiebolag gällande skattekrediten i avsättning till periodiseringsfond som om det vore ett lån från övrig kreditgivare. Syftet med införandet av golvet var sammanfattningsvis att förhindra att bestämmelser i skattelagstiftningen får oavsiktliga effekter i situationer där statslåneräntan blir noll eller ett negativt tal (Lagrådsremiss, 2016).

År 2019 skedde ytterligare en lagförändring i 30 kap. 6 a § IL gällande att schablonintäkten ska beräknas på 100 procent av statslåneräntan till skillnad från

tidigare 72 procent. Detta med hänsyn tagen till dels sänkningen av bolagsskatten i två steg från 22 procent till 21,4 procent och slutligen till 20,6 procent, dels i kombination med införandet av en generell ränteavdragsbegränsningsregel som medför att företagens kostnader för finansiering med lånat kapital ökar när ränteavdrag inte fick göras på samma sätt som tidigare. Med hänsyn tagen till vad som ovan beskrivits och att finansieringen som sker via periodiseringsfond ska anses neutral i jämförelse med finansiering med övrigt lånat kapital ansågs denna höjning från 72 procent till 100 procent som lämplig (Prop. 2017/18:245).

2.3.1.2 Beräkning av periodiseringsfonder och schablonintäkt

Som nämnts i inledningen är det IL som reglerar beräkning av periodiseringsfond och schablonintäkt. Nedan illustreras ett exempel på hur avsättning till periodiseringsfonder fungerar praktiskt:

År ett görs en förlust på 50 000 före skatt

År två görs en vinst på 125 000 före skatt

År tre görs en vinst på 50 0 00 före skatt

År fyra görs en på vinst på 100 000 före skatt

År fem gör en vinst på 25 000 före skatt

År sex görs en vinst på 150 000 före skatt

Avsättning för varje år:

År 1 Förlust 50 000

År 2 $0.25 \times 125\,000 = 31\,250$ kr.

År 3 $0.25 \times 50\,000 = 12\,500$ kr.

År 4 $0.25 \times 100\,000 = 25\,000$ kr.

År 5 $0.25 \times 25\,000 = 6\,250$ kr.

År 6 $0.25 \times 150\,000 = 37\,500$ kr.

Totalt har 112 500 kronor avsatts till obeskattade reserver. Förlusten som uppstod år ett på 50 000 kronor jämnas ut med tidigare avsättningar vilket leder till ett skattemässigt resultat på noll kronor. År två till år sex som totalt genererar en avsättning på 112 500 kronor ska beskattas med schablonintäkten på 100 procent

av statslåneräntan som enligt Riksgälden (u.å.) 30 november 2021 var 0,23 procent. Statslåneräntan får dock enligt 30 kap. 6§ 1st. IL aldrig understiga 0,5 procent och därmed ska 0,5 procent vara underlag för beräkningen (SFS 1999:1229). Till följd av ändringarna i bolagsskatten har en temporär skatteregel gällande återföring av periodiseringsfond framställts. Denna innebär att återföring av en periodiseringsfond som avsatts vid ett tillfälle då bolagsskatten var högre än vid återföringstillfället, ska räknas upp till ett värde som motsvarar den bolagsskatt som var vid avsättningstillfället (Kardvik & Samuelsson, u.å.). Schablonintäkten baseras enbart på den del som ska beskattas och 2022 var bolagsskatten 20,6 procent, exemplet beaktar inte uppräknings av tidigare avsättningar. Detta ger en schablonintäkt på $112\,500 \times 0,206 \times 0,005 = 115,875$ kronor (SFS 1999:1229).

2.4 Makroekonomi

Traditionellt beskrivs makroekonomi som studien om samhällsekonomin ur ett helhetsperspektiv. Inom makroekonomi studeras den ekonomiska utvecklingen på ett fåtal marknader och sambandet mellan dessa. De fyra marknader som främst studeras är varumarknaden, arbetsmarknaden, finansmarknaden och valutamarknaden. Varumarknaden omfattar marknaderna för konsumtionsvaror och tjänster, investeringsvaror, offentliga varor och exportvaror. Arbetsmarknaden omfattar marknaderna för diverse former av arbetskraft. Finansmarknaden omfattar kreditmarknaden och aktiemarknaden där kreditmarknaden är marknaden för lånat kapital och aktiemarknaden är marknaden för eget kapital. Valutamarknaden är marknaden för utländsk valuta (Fregert & Jonung, 2014). Denna uppsats behandlar främst finansmarknaden i form av ränta och inflation som beskrivs ytterligare i följande avsnitt.

2.4.1 Inflation

Inflation kan beskrivas som genomsnittlig relativ prisökning över en tidsperiod, oftast år och förknippas vanligtvis med köpkraft som innebär den mängd varor och tjänster ett visst belopp i kronor motsvarar. Mer klargörande innebär det att när priserna stiger sjunker kronans köpkraft. Inflationen kan beräknas med hjälp av ett prisindex som ska utgöra den relativa genomsnittliga prisutvecklingen sedan

basåret. KPI som beräknas och publiceras av SCB är ett vanligt förekommande index vid beräkning av inflation och är även det index som kommer användas i denna uppsats. Inflationen ska enligt Fregert och Jonung (2014) beräknas som indextalets procentuella förändring sedan tolv månader tillbaka enligt följande:

$$\text{Inflation 2021} = \frac{(\text{index december 2021} - \text{index december 2020})}{\text{index december 2020}} \times 100$$

Penningillusion är missuppfattningar om inflationens verkningar och att skilja mellan en nominell förändring av ett belopp från förändringen i köpkraft. Detta innebär att när den nominella lönen stiger i samma takt som den allmänna prisnivån är lörens köpkraft oförändrad eftersom mängden varor lönen kan köpa är densamma. När avtal ska ingås tas inflationens verkningar i beaktande. Vid förväntad inflation kan avtalsparterna redan vid ingången av avtalet skriva upp framtida belopp i enlighet med den förväntade inflationen. Om däremot inflationen inte kan förutses kan beloppen i stället justeras i efterhand med en indexklausul som stipulerar uppskrivningen av nominella kontraktbelopp med inflationen (Fregert & Jonung, 2014).

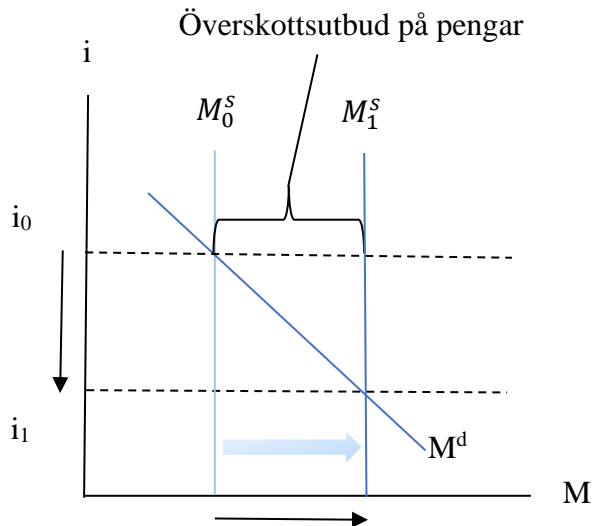
2.4.2 Ränta

Räntan bestäms genom penningpolitik som styr utbudet och efterfrågan på pengar. Detta kan förklaras genom en figur där räntan mäts på den vertikala axeln och penningutbud och penningefterfrågan på den horisontella axeln. Riksbanken är den part som kontrollerar penningutbudet som är oberoende av räntan och kan därmed även styra räntan genom att ändra penningutbudet. I figur 1 illustreras hur ett högre penningutbud sänker jämviktsräntan. Innan Riksbanken ökar penningutbudet är räntan i jämvikt vid i_0 och penningutbudet M^{S0} . Vid ökning i penningutbudet är penningmarknaden inte längre i jämvikt vid i_0 , vilket innebär att utbudet av pengar är större än efterfrågan. Riksbanken ökar penningmängden M^S genom att köpa obligationer av allmänheten som betalas med Riksbankspengar. Detta leder till en ökad efterfrågan på värdepapper som därmed ökar priset på obligationer, vilket i sin tur är liktydigt med att räntan sjunker. Således kan det konstateras att penningpolitiken styr räntan. En expansiv penningpolitik som innebär en ökning av

penningmängden leder till sänkt ränta och en kontraktiv penningpolitik som innebär en minskning av penningmängden leder till höjd ränta (Fregert & Jonung, 2014).

Figur 1

Räntesänkning genom en expansiv öppen marknadsoperation

Kommentar: Hämtad från Fregert och Jonung (2014, s. 297).

Nominell ränta är det belopp en långivare erhåller utöver det utlånade beloppet, mätt som en procentuell andel av det utlånade beloppet. Nominell ränta beräknas genom att addera förväntad realränta med förväntad inflation. Förväntad realränta är den extra köpkraft en långivare förväntas erhålla utöver det utlånade beloppets köpkraft. Förväntad inflation är den prognostiserade inflationen för en framtida period (Abubakar & Sivagnanam, 2017). Formeln för nominell ränta benämns Fishers hypotes och är uppkallad efter nationalekonomen som studerade det positiva sambandet mellan nominell ränta, realränta och förväntad inflation (Dogan et al., 2020).

Långivaren vinner när: Faktisk realränta > förväntad realränta som inträffar när förväntad inflation > faktisk inflation

Låntagaren vinner när: Faktisk realränta < förväntad realränta som inträffar när förväntad inflation < faktisk inflation

Detta innebär att hög oförutsedd inflation gynnar låntagaren på bekostnad av långivaren eftersom realvärdet av lånet minskar (Fregert & Jonung, 2014).

2.4.3 Konjunktur

Konjunktur är ett begrepp som beskriver det ekonomiska tillståndet i ett land. Denna företeelse mäts genom ett bredare perspektiv än enstaka mått på den ekonomiska aktiviteten, exempelvis genom BNP-gap. Arbetslöshet, tillväxt och inflation är de primära faktorer som påverkar konjunkturen (Fregert & Jonung, 2014). Denna studie fokuserar på faktorn inflation och kommer därmed enbart beakta inflationens påverkan på konjunkturen. Enligt Fregert och Jonung (2014) kan hög inflation leda till lågkonjunktur eftersom företag och privatpersoner konsumerar mindre till följd av förändringen i köpkraft. För att stimulera ekonomin och sänka inflationen kan Riksbanken sänka styrräntan, vilket ökar konsumtionen genom lånat kapital, ökar BNP och sedermera stärks konjunkturen. Riksbanken kan även höja styrräntan för att dämpa trycket på ekonomin under högkonjunktur (Fregert & Jonung, 2014).

2.5 Hypotesprövning

I kvantitativ metod utövas hypotesprövning baserat på ett slumpmässigt urval för att kunna pröva hypoteser gällande populationen. Detta görs genom att formulera en nollhypotes (H_0) och en alternativ hypotes (H_1) till denna och efter prövning förkastas eller accepteras nollhypotesen. Ett slumpmässigt urval ger aldrig fullskalig information angående populationen. Därför finns en risk att en sann nollhypotes förkastas eller att en falsk nollhypotes accepteras. Vid hypotesprövning bestäms signifikansnivån som avgör risken att förkasta en sann nollhypotes. Vanligen är denna nivå 5 procent, 1 procent eller 0,1 procent (Körner & Wahlgren, 2015).

H_0 : Ränta och inflation har ingen påverkan på lönsamheten för staten gällande företagets avsättning till periodiseringsfond.

H_1 : Ränta och inflation har en påverkan på lönsamheten för staten gällande företagets avsättning till periodiseringsfond.

3. Metod

I följande kapitel beskrivs studiens vetenskapliga metod och empiriska metod. Inledningsvis motiveras studiens forskningsmetod, forskningsansats samt forskningsstrategi. Därefter beskrivs och motiveras studiens urval och datainsamling. Senare diskuteras studiens trovärdighet och försäkran kring korrekt utförande i termer av validitet, reliabilitet och överförbarhet. Slutligen presenteras information gällande studiens statistiska beräkning.

3.1 Vetenskaplig metod

Det finns flera alternativa tillvägagångsätt för att uppnå god forskning och ett av de viktigaste besluten för forskaren avser valet av forskningsstrategi. För att uppnå ett framgångsrikt resultat behöver forskaren i varje skede fatta beslut, göra bedömningar samt använda sitt förnuft (Denscombe, 2018). Nedan motiveras den vetenskapliga metod som tillämpats för att uppnå studiens syfte och besvara problemformuleringen.

3.1.1 Forskningsmetod och Forskningsansats

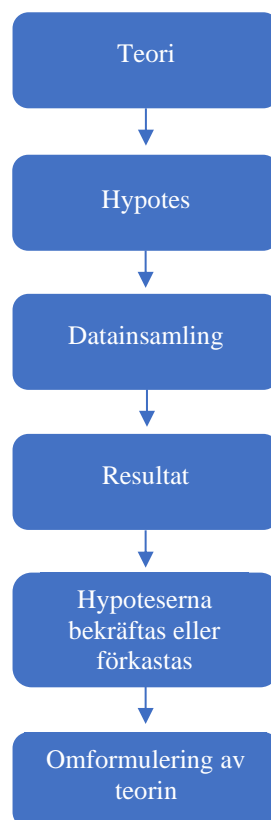
Det empiriska underlag som använts för att besvara forskningsfrågan är kvantitativa data. Kvantitativa data uttrycks i numerisk form och anses standardiserade vilket underlättar hanteringen och lämpar sig därmed vid beräkningar (Lind, 2019). I enlighet med beskrivningen framställd av Denscombe (2018) gällande fördelar med kvantitativa data, har resultatet som framställts av denna studie inte knutit an till egna värderingar eller subjektiva tolkningar, utan snarare fakta som betraktats som hårddata. Kvantitativa data presenterades i diagram och tabeller vilket är effektivt vid presentation av beräkningarnas resultat i denna studie. Ytterligare fördelar är att studiens kvantitativa data har tolkats genom statistiska tekniker vilka har utförts i kalkylprogram och statistiska programvaror, vilket ökar trovärdigheten av denna studies analys och slutsats.

Ansatsen som studien tillämpade kan liknas vid förklaringen framställd av Bryman och Bell (2017) gällande en deduktiv ansats, eftersom problemformuleringen i

denna studie är utformad för att bland annat besvara hur de tre teorierna om redovisningsföreskrifter kan beskriva den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder. Utifrån teorierna och befintlig kunskap om variabler som påverkar periodiseringsfonder formulerades en nollhypotes och en mothypotes. Hypoteserna besvarade huruvida ränta och inflation har en påverkan på lönsamheten för staten gällande avsättning till periodiseringsfonder. Lönsamheten är sedermera den beroende variabeln som ska bidra till besvarandet av incitamenten för staten gällande periodiseringsfonder. Det är följaktligen teorierna och hypoteserna som styr processen beträffande datainsamlingen. Datainsamlingen resulterade sedan i accepterande eller förkastande av nollhypotesen och genom detta resultat kunde den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder beskrivas utifrån de tre teorierna om redovisningsföreskrifter. Den deduktiva processen som tillämpades i den här studien sammanfattas i figur 2.

Figur 2

Den deduktiva processen

Kommentar: Hämtad från Bryman och Bell (2017, s. 43).

3.1.2 Forskningsstrategi

Denna studie har utfört en empirisk undersökning i form av experiment. Specifika faktorerers inflytande undersöktes och förhållandet mellan dem. Enligt Denscombe (2018) finns det fem villkor som avgör om experiment är adekvat i en studie. För det första tillämpas experiment som en del av förklarande forskning, det vill säga fokus är på varför något inträffar och hur det hänger ihop. Forskningen är utformad för att förklara kopplingen mellan faktorer. I denna studie gjordes detta genom att studera schablonintäkter och inflationens påverkan på lönsamhet gällande avsättning till periodiseringsfond. Det andra villkoret innebär att forskningen bygger på utvecklad och god kunskap gällande det undersökta ämnet. Faktorerna som denna studie beaktade var noggrant utvalda och genom god kunskap kring ämnet har relevanta och betydelsefulla faktorer valts ut. Det tredje villkoret innebär att de befintliga kunskaperna kring ämnet tillåter att forskningsfrågan kan utformas som hypoteser. I denna studie var hypotesen ett antagande som gick att pröva och ett specifikt resultat kunde förväntas beroende på särskilda förhållanden. Hypotesen förkastades eller accepterades sedan beroende på experimentets resultat och slutligen kunde därmed forskningsfrågan gällande incitamenten besvaras. Det fjärde villkoret innebär att experiment använder kvantitativa data snarare än kvalitativa data. Variablerna som använts i denna studies experiment genererade numeriska data som sedermera testats statistiskt genom hypotesprövning. Det femte villkoret innebär att forskaren behöver möjlighet, befogenhet och resurser för att kunna manipulera adekvata variabler. Detta möjliggjordes i denna studie eftersom ränta och inflation är tillgänglig information för allmänheten och periodiseringsfonder går att finna i årsredovisningar som är offentliga handlingar.

En fördel med experiment är forskarens möjlighet att välja och kontrollera relevanta variabler för att identifiera kausalitetssambandet mellan de observerade variablerna. Detta medför emellertid en nackdel genom försummelse av indirekta orsaker som skulle kunna ha en påverkan på den beroende variabeln (Denscombe, 2018). Denna nackdel har funnits i åtanke under processen av uppsatsen och därav diskuteras företagets möjlighet till kapitalackumulation för att uppnå lönsamhet gällande

avsättning till periodiseringsfond. Detta för att analys av incitamenten gällande avsättning till periodiseringsfond kan bero på flera orsaker än lönsamheten som uppstår till följd av ränta och inflation, vilket medförde att hänsyn tagits till ytterligare aspekter.

3.2 Empirisk metod

Inom metodläran medverkar empirisk metod till insamlandet av data och fakta. Empiriska data är inte i sig själva färdiga för analys utan det empiriska underlaget skapas mot bakgrund av studiens forskningsfrågor och teoretiska referensram (Lind, 2019). Följande avsnitt behandlar studiens urval och metod för insamling av empiriska data.

3.2.1 Urval

Urvalet anses explorativt då det är ett tämligen outforskat ämne med hänsyn tagen till att Mizutani och Nakamura, (2019), Finocchiaro et al. (2015) och Dogan et al. (2020) inte beaktat alla aspekter som denna studie gjort. Syftet med urvalet var att generera insikter och information, vilket innebar att exakta tvärsnitt av populationen inte var nödvändigt. Eftersom resultatet baserades på procentuella uträkningar uppfylls dock exakta tvärsnitt av populationen då beräkningarna kan appliceras på alla aktiebolag som gått med vinst, vilket därav medförde att urvalet skulle kunna ses som representativt. Med tanke på studiens valda testfunktion i form av Kruskal-Wallis-test blir inte heller ett större urval betydelsefullt ur denna aspekt eftersom ett större urval skulle resultera i ett dylikt resultat, vilket förklaras ytterligare i studiens fjärde kapitel. Urvalet var påverkat av eget inflytande och bestämmande har skett vid urvalsprocessen då ett behov av aktiebolag som gått med vinst och som avsatt till periodiseringsfond 2014 samt återfört samma avsättning 2020 var nödvändigt. Detta medförde att urvalet däremot inte uppfyller kriterierna för ett representativt urval eller sannolikhetsurval och anses därav i stället som ett icke-sannolikhetsurval. Tekniken som används för icke-sannolikhetsurval är kvoturval, det vill säga urvalet ska uppfylla särskilda kriterier (Denscombe, 2018). Kriterierna som omnämnts ovan var att urvalet baserades på vinstföretag som avsatt till periodiseringsfond och inte återfört fonden förens efter sex år, vilket är längsta

tillåtna tid. Motivet för kriteriet gällande vinstföretag grundades på att förlustföretag tillämpar periodiseringsfonder för resultatutjämnning till skillnad från företag som gått med vinst. Detta föranledde till urvalet eftersom vinstföretag inte gynnas av resultatutjämningsmöjligheten och därav drivs av andra incitament gällande avsättning till periodiseringsfond. Avsaknaden av möjligheten att resultatutjämna förorsakade problemformuleringen till denna studie och intresset att undersöka incitamenten för stat respektive vinstföretag gällande avsättning till periodiseringsfond.

För att genomföra studien valdes följaktligen 15 vinstföretag för att med hjälp av deras årsredovisningar för 2015 och 2020 ta del av summor gällande avsättning till periodiseringsfond 2014 som sedan återförts 2020. I två av de valda företagen har dock summor hämtats från årsredovisningar för 2016 och 2021 (se bilaga 6). I dessa två fall har dock samma ränta och inflation använts i beräkningarna som för företagen med summor från 2014 och 2020. Detta för att ta hänsyn till jämförbarheten eftersom räntan 2014 och 2021 skiljer sig på en nivå som vid noggrann granskning av specifika beräkningar hade varit missvisande. Vidare valdes tre olika sexårsperioder som återspeglar de tre senaste decennierna. Detta val gjordes för att kunna göra en prövning som undersökte om ett statistiskt signifikant resultat kunde påvisas. Valet gjordes även med baktanke kring att ge ett mer rättvisande resultat eftersom ränta och inflation under enbart en sexårsperiod inte är tillräckligt för att göra en generell bedömning gällande lönsamhet för avsättning till periodiseringsfond. Dessa tre decennier återspeglar olika konjunkturlägen och är långa tidsperioder och därmed ges en mer rättvisande bild av lönsamheten gällande avsättning till periodiseringsfond för stat respektive företag. Syftet med valet av de tre decennierna var således inte att besvara lönsamheten för de tre sexårsperioderna utan syftet var att besvara lönsamheten utifrån de konjunkturlägen som varje sexårsperiod återspeglar.

3.2.2 Datainsamling

När 15 företag och de tre sexårsperioderna valts ut beräknades den totala schablonintäkten och den totala köpkraftsminskningen på varje periodiseringsfond under sexårsperioderna. Detta genomfördes två gånger, först med rådande

lagstiftning i beaktande för att sedan jämföra resultatet med det som uppstod när tidigare lagstiftning låg till grund för beräkningarna. Schablonintäkten för varje sexårsperiod visar hur mycket ränta företagen betalar totalt på en periodiseringsfond från avsättning till återföring. Räntan blir därmed en kostnad för företagen och en intäkt för staten. Beräkningarna för köpkraftsminskningen innebär tvärtom en kostnad för staten eftersom pengarna inte har samma värde efter sex år när bolagsskatten av periodiseringsfonden återbetalas. Detta antas vara en form av intäkt för företagen som till skillnad från staten vinner i köpkraft. Schablonintäkt och inflation beräknades utifrån rådande lagrum eftersom resultatet ska vara aktuellt i dagsläget. Med hänsyn tagen till de lagändringar som skett gällande schablonintäkt och bolagsskatt sedan 2014 då avsättningen till periodiseringsfond för samtliga företag gjordes, har en jämförelse mellan resultaten gällande lönsamhet för avsättning till periodiseringsfond gjorts mellan rådande och tidigare lagstiftning. Detta för att kunna analysera vilka och i vilken utsträckning lagändringarna medfört resultatförändringar. Beräkningarna för schablonintäkt och köpkraftens minskning är beskrivna för sexårsperioden 2014–2020 där utförandet nedan appliceras på samma sätt för de två ytterligare perioderna. Dessa beräkningar har baserats på statslåneräntan och KPI (se bilaga 6, 17).

Schablonintäkten med aktuella lagar för 2022 beräknades enligt följande:

Schablonintäkt

$$\begin{aligned} &= (\text{Avsättning} \times 0,206 \times \text{SLR 2013}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,206 \times \text{SLR 2014}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,206 \times \text{SLR 2015}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,206 \times \text{SLR 2016}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,206 \times \text{SLR 2017}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,206 \times \text{SLR 2018}) \end{aligned}$$

Observera att SLR inte fick vara mindre än 0,5 procent och avsättningen multiplicerades med 20,6 procent eftersom schablonintäkten enbart beräknats på den del av avsättningen som ska beskattas. Beräkningen tog inte hänsyn till uppräknings av bolagsskatten.

Förlusten för staten till följd av inflationen beräknades med aktuella lagar för 2022 enligt följande:

$$\text{Köpkraftens minskning} = \frac{(\text{KPI 2021} - \text{KPI 2015})}{\text{KPI 2021}} \times (\text{Återföring} \times 0,206)$$

Observera att återföringen multiplicerades med 20,6 procent eftersom det är bolagsskatten 2022. KPI beräknades på taxeringsåret och inte beskattningsåret eftersom det är då beskattningen sker. Beräkningen tog inte hänsyn till uppräknig av bolagsskatten.

Schablonintäkten med aktuella lagar för 2014 beräknades enligt följande:

Schablonintäkt

$$\begin{aligned} &= (\text{Avsättning} \times 0,22 \times 0,72 \times \text{SLR 2013}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,22 \times 0,72 \times \text{SLR 2014}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,22 \times 0,72 \times \text{SLR 2015}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,22 \times 0,72 \times \text{SLR 2016}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,22 \times 0,72 \times \text{SLR 2017}) \\ &+ (\text{Avsättning} \times 0,22 \times 0,72 \times \text{SLR 2018}) \end{aligned}$$

Observera att SLR multiplicerades med 22 procent eftersom schablonintäkten enbart beräknats på den del av avsättningen som ska beskattas.

Förlusten för staten till följd av inflationen beräknades med aktuella lagar för 2014 enligt följande:

$$\text{Köpkraftens minskning} = \frac{(\text{KPI 2021} - \text{KPI 2015})}{\text{KPI 2021}} \times (\text{Återföring} \times 0,22)$$

Observera att återföringen multiplicerades med 22 procent eftersom det var bolagsskatten 2014. KPI beräknades på taxeringsåret och inte beskattningsåret eftersom det är då beskattningen sker.

Efter beräkning av schablonintäkt och köpkraftsminskning beräknades lönsamheten för stat respektive företag. Detta gjordes genom att för staten subtrahera schablonintäkten med köpkraftens minskning och för företag subtrahera köpkraftens minskning med schablonintäkten. Ett positivt svar innebär att det är lönsamt och ett negativt att det inte är lönsamt att avsätta till periodiseringsfond med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation (se bilaga 7, 8, 9, 10, 11, 12).

3.3 Empirisk förankring

I syfte att styrka studiens trovärdighet och huruvida utförandet skett korrekt behandlas begreppen validitet, reliabilitet och överförbarhet (Lind, 2019).

3.3.1 Validitet

Validitet refererar till relevans, noggrannhet och precision i data (Denscombe, 2018). Vid bedömning av validitet gällande insamlade data kan hänsyn tas till hur relevanta indikatorerna schablonintäkt och inflation är för beräkning av lönsamheten gällande avsättning till periodiseringsfond. Hänsyn kan även tas till huruvida det finns ett direkt samband mellan indikatorerna och lönsamheten gällande avsättning till periodiseringsfond. Enligt Denscombe (2018) berör intern validitet hantering av data och hur denna organiserats för att undvika administrativa fel som kan påverka datakvalitén. I denna uppsats har kontroller gjorts i kalkylprogrammet Excel där beräkningarna utförts för att försäkra att inga fel uppstod till följd av misstag vid inmatning. Kontroller mot källor har även gjorts för att minimera ytterligare risk för fel. Slutligen gjordes beräkningarna av hypotesprövningen, först manuellt i Excel för att sedan kontrolleras via SPSS som bekräftade de manuella beräkningarna. Enligt Bryman och Bell (2017) berör extern validitet huruvida studiens resultat kan generaliseras utöver den enskilda studiens undersökningskontext. I denna studie blir val av företag avgörande för bedömning av extern validitet. Oavsett val av företag till undersökningen resulterar det i ett dylikt resultat. Detta visas i bilaga 2 och 4 där valfritt X, det vill säga summan av periodiseringsfonden, kan sättas in i formeln gällande lönsamhet för staten där funktionen visar samma procentuella svar för alla företag beträffande lönsamheten.

3.3.2 Reliabilitet

Frågan gällande huruvida studiens resultat blir detsamma vid ett nytt genomförande och inte påverkats av slumpmässiga och temporära förutsättningar har beaktats vid planering och beräkning av det empiriska materialet (Bryman & Bell, 2017). Summan företag tillåts avsätta till periodiseringsfond är baserad på 30 kap. 5 § IL. Vidare är schablonintäkten baserad på statslåneräntan som enligt 30 kap. 6 a § IL lägst får vara 0,5 procent och inflationen är baserad på KPI. Studiens beräkningar är därmed standardiserade och vid upprepande av denna studie kommer resultatet bli detsamma. Vid val av 15 andra företag eller ytterligare företag som uppfyller de tidigare nämnda kriterierna skulle resultatet av Kruskal-Wallis-testet bli dylikt. Detta eftersom räntan och inflationen medför en snarlik rangordning vid de statistiska beräkningarna oavsett vilka 15 företag beräkningarna görs på. De högsta rangtalen kommer fördelas under perioden 1990–1996 eftersom räntan under de åren var som högst. Vidare kommer de 15 första rangtalen fördelas under perioden 2014–2020 eftersom summorna för lönsamhet blir negativa till följd av den låga räntan. Hypotesprövningen har bland annat gjorts i SPSS och är därmed standardiserat utförd vilket ytterligare är något som bidrar till att resultatet av studien blir detsamma vid upprepning.

3.3.3 Överförbarhet

Överförbarhet innebär att studiens resultat går att applicera i en annan kontext, situation eller vid en senare tidpunkt och därmed inte enbart i den egna studiens kontext (Bryman & Bell, 2017). Denna studies resultat kan appliceras på ekonomiska föreningar eftersom lagstiftningen mellan dem och aktiebolag är densamma. Då studien är baserad på lagstiftning och konkreta formler kan det anses okomplicerat att återge ett identiskt resultat och studien kan därmed appliceras i en annan kontext, situation eller vid en senare tidpunkt. Däremot är studien inte överförbar på bolagsformer som enskild näringsidkare, handelsbolag och kommanditbolag eftersom lagstiftningen gällande periodiseringsfonder skiljer sig åt mellan aktiebolag och de tre ovan nämnda bolagsformerna.

3.4 Variabler

Experiment handlar i regel om att påvisa skälen till en förändring i den beroende variabeln (Denscombe, 2018). I denna studie har det undersökts huruvida de oberoende variablerna har en statistiskt signifikant påverkan på den beroende variabeln eller inte. Fokus har därmed varit att undersöka varför något inträffar och hur det hänger ihop. För att möjliggöra denna undersökning krävdes förståelse för de olika variablerna. Forskningen har varit utformad för att förklara kopplingen mellan hur variablerna, närmare bestämt hur schablonintäkt och inflation påverkar lönsamheten för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfond. Forskningen har byggts på utvecklad och god kunskap gällande det undersökta ämnet och till följd av detta har relevanta och betydelsefulla variabler kunnat väljas ut. Nedan presenteras studiens beroende variabel samt de två oberoende variablerna.

3.4.1 Beroende variabel

I studien sågs lönsamhet för stat respektive företag som den beroende variabeln. Eftersom studien undersökte huruvida företagens avsättning till periodiseringsfond lönar sig för stat respektive företag med hänsyn tagen till de två oberoende variablerna ansågs valet av lönsamhet lämpligt som beroende variabel. I detta arbete definieras lönsamhet som ett positivt resultat över noll.

3.4.2 Oberoende variabler

I studien användes ränta och inflation som de oberoende variablerna. De båda variablerna har som ovan nämnts en inverkan på den beroende variabeln lönsamhet. Eftersom studien undersökt huruvida företagens avsättning till periodiseringsfond lönar sig för stat respektive företag med hänsyn tagen till ränta och inflation blir dessa lämpliga val av oberoende variabler.

Beroende och oberoende variabler anger ett samband, för mer specifik beskrivning gällande huruvida förändring i en eller flera variabler orsakar förändring i en annan krävs dock statistiska tekniker (Denscombe, 2018).

3.5 Testmetoder

Efter genomförda beräkningar av lönsamheten i Excel med rådande och tidigare lagstiftning i beaktande genomfördes hypotesprövning. Till en början var tre hypoteser formulerade och ett teckenrangtest skulle genomföras för att avgöra huruvida resultatet var signifikant eller inte. Efter genomförda beräkningar uppdagades dock att resultaten för lönsamhet gällande varje hypotes hade samma tecken. Detta medförde att ett teckenrangtest inte var genomförbart eftersom rangordning av enbart positiva eller negativa tal medför att testet mister sin funktion.

Vidare undersöktes huruvida dessa tre hypoteser kunde testas via multipel regression. Detta utmynnade sedermera i komplexitet och likt ett teckenrangtest var inte heller detta genomförbart på grund av avsaknaden av observerade värden. I till exempel bilbranschen är de observerade värdena försäljningspriset på en bil medan det förväntade priset beräknas via en regressionsfunktion där exempelvis antal mil och bilens ålder påverkar priset. Gällande periodiseringsfonder saknas de observerade värdena och enbart de förväntade värdena går att utvinna via en funktion där ränta och inflation är faktorerna som påverkar lönsamheten. Eftersom både de observerade och förväntade värdena är nödvändiga vid multipel regression kunde inte heller detta utföras.

Slutligen slogs de tre hypoteserna samman till en hypotes som kunde testas via ett Kruskal-Wallis-test. Detta test genomfördes i kalkylprogrammet Excel och datorprogrammet SPSS där syftet var att pröva studiens hypotes för att antingen acceptera eller förkasta. En trestjärnig signifikansnivå tillämpades i denna studie, vilket innebär att om p-värdet är mindre än 0,1 procent finns det ett mycket starkt stöd för mothypotesen. P-värde, också kallat probvalue, är ett mått på risken att förkasta en sann nollhypotes (Körner & Wahlgren, 2015). Trestjärnig signifikansnivå valdes för att studien enbart skulle förkasta nollhypotesen när adekvat stöd till detta förekom.

3.5.1 Icke parametriska test

Ett icke parametriskt test har genomförts eftersom materialet inte kan anses normalfördelat vilket framgår av bilaga 13 och 14. Normalfördelning innebär teoretiskt en modell som beskriver hur mätvärden kan variera. För alla normalfördelningar gäller att kurvan är symmetrisk kring sitt medelvärde, där 68 procent av observationerna befinner sig i intervallet $\bar{x} - s$ och $\bar{x} + s$ och 95 procent av observationerna befinner sig i intervallet $\bar{x} \pm 2 \times s$ (Körner & Wahlgren, 2015). De icke parametriska testerna har lägre statistisk styrka än de parametriska gällande normalfördelat material medan de icke parametriska testerna är lämpligare än parametriska vid snedfördelat material, därav valet av ett icke parametriskt test. Dessa tester är både fördelningsfria och parameterfria vilket innebär att det inte finns kriterier för varken utformningen av fördelningen eller parametrarna som ingår (Pallant, 2020).

3.5.1.1 Kruskal-Wallis-test

Den icke parametriska metod som använts för att uppnå syftet med studien var ett Kruskal-Wallis-test. Detta test görs på ett material som är baserat på fler än två stickprov och eftersom studien antog var sexårsperiod som ett stickprov uppfylldes kravet för användning. Testet är alltid tvåsidigt vilket innebär att mothypotesen beskriver att där föreligger ett samband eller påverkan, däremot inte vilken riktning detta samband eller påverkan har. Kopplat till studien innebär detta att om p-värdet är över 0,1 procent kommer Kruskal-Wallis-testet acceptera nollhypotesen, att ränta och inflation inte har någon påverkan på lönsamheten för staten gällande företagens avsättning till periodiseringsfond. Vid ett resultat där p-värdet understiger 0,1 procent kommer i stället Kruskal-Wallis-testet acceptera den tvåsidiga mothypotesen, att ränta och inflation har en påverkan på lönsamheten för staten gällande företagens avsättning till periodiseringsfond.

Nollhypotesen förkastas också om $H > H_{\text{Krit}}$ där H_{Krit} utläses i tabellen för ensidig variansanalys med rangtal och H beräknas enligt följande testfunktion:

$$H = \frac{12}{n(n+1)} \sum \frac{R_i^2}{n_i} - 3(n+1)$$

Där n_i är antalet observationer i de i :te stickprovet och R_i är rangsumman i det i :te stickprovet. För $k > 3$ eller $n_i > 5$ är H approximativt chi-två fördelad med $k-1$ frihetsgrader. Rangordning av observationerna ska ske från lägsta till högsta där R_i ska beräknas för varje stickprov (Kruskal & Wallis, 1952).

4. Resultat

I följande kapitel presenteras studiens resultat bestående av deskriptiv statistik och hypotesprövning. Deskriptiv statistik har använts för att sammanfatta datamaterialet på ett överskådligt sätt med hjälp av funktioner. Sedermera redogörs för resultatens signifikans och om de anses statistiskt säkerställda eller inte.

4.1 Deskriptiv statistik

Denna studie undersöker huruvida de oberoende variablerna ränta och inflation har en påverkan på den beroende variabeln lönsamhet för staten respektive företagen gällande avsättning till periodiseringsfond. Insamlade data presenteras nedan i form av deskriptiv statistik för att bidra till en schematisk insyn i materialet och dess bidrag till studiens resultat. Lönsamheten beräknas två gånger för varje sexårsperiod med uträkningar som baseras på rådande och tidigare lagstiftning, där samma förklaring gällande kommande avsnitt om funktioner gäller för båda resultaten. Variablerna kan beskrivas genom en funktion med både en konstant där räntan och inflationens påverkan på lönsamheten är sammanslagen, men också med två konstanter där ränta och inflation är beskrivet var för sig.

Konstanten för den först nämnda funktionen är en summering av schablonintäkten för sex år subtraherat med köpkraftens minskning under sex år. Den beräknades genom att ta lönsamheten för staten dividerat med periodiseringsfonden som företagen avsatt. Detta ger en tydlig beskrivning av lönsamheten för staten gällande företagens avsättning till periodiseringsfond. En negativ konstant innebär att det inte lönar sig för staten att företag avsätter till periodiseringsfond med hänsyn tagen till enbart inflation och ränta och tvärtom vid en positiv konstant då det lönar sig för staten. I ett konjunkturläge likt perioden 2014–2020 lönar det sig därmed inte för staten att företagen gör avsättning till periodiseringsfond, medan det vid konjunkturlägen likt perioderna 2000–2006 och 1990–1996 lönar sig för staten och därmed inte för företagen. Konstanten visar hur mycket lönsamheten ökar eller minskar för varje ökning i X (se bilaga 2, 3). Detta tyder på att det finns ett samband

mellan inflation och ränta och deras påverkan på lönsamheten. Huruvida denna påverkan kan anses statistiskt signifikant prövas nedan i ett Kruskal-Wallis-test.

Det går även att dela upp ränta och inflation i varsin konstant för att se hur de var för sig påverkar lönsamheten. Konstanten framför X_1 beräknas genom att dividera schablonintäkten med periodiseringsfonden. Innebörden av konstanten framför X_1 är att när räntan ökar X enheter ökar lönsamheten för staten med samma procentuella enhet av periodiseringsfonden, givet konstant inflation. Konstanten framför X_2 beräknas genom att dividera köpkraftens minskning med periodiseringsfonden. Innebörden av konstanten framför X_2 är att när inflationen ökar X enheter minskar lönsamheten för staten med samma procentuella enhet av periodiseringsfonden, givet konstant ränta. Detta innebär att avsättning till periodiseringsfonder lönar sig för staten när konstanten framför X_1 är större än konstanten framför X_2 . Tvärtom lönar det sig inte för staten när konstanten framför X_1 är mindre än konstanten framför X_2 . Likt resonemanget ovan lönar det sig inte för staten att företag avsätter till periodiseringsfond vid ett konjunkturläge likt perioden 2014–2020 med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation, däremot kommer det löna sig för staten vid konjunkturlägen likt perioderna 2000–2006 och 1990–1996 (se bilaga 4, 5).

4.2 Hypotesprövning

Lönsamheten för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfond beräknas med hänsyn tagen till schablonintäkt och inflation bestående av statslåneränta och KPI. Det framgår av histogrammet i bilaga 13 och 14 att materialet som tillämpas vid hypotesprövningen inte kan anses normalfördelat, vilket framför allt beror på antalet företag som studien baseras på samt tillämpning av icke-sannolikhetsurval. Detta medförde behovet av att hypotespröva med ett icke-parametriskt test i form av ett Kruskal-Wallis-test vilket som nämnts ovan gjordes med en signifikansnivå på 0,1 procent.

4.2.1 Hypotes för aktuella lagar 2022

H₀: Ränta och inflation har ingen påverkan på lönsamheten för staten gällande företagets avsättning till periodiseringsfond.

H₁: Ränta och inflation har en påverkan på lönsamheten för staten gällande företagets avsättning till periodiseringsfond.

Kruskal-Wallis-testet som genomfördes på resultat som var baserade på rådande lagar resulterade enligt tabell 1 i ett signifikansvärde på <0,001 och H på 30,322. För att jämföra H med H_{Krit} behöver H_{Krit} antas approximativt chi-två fördelad med k-1 frihetsgrader, vilket enligt bilaga 15 är 13,82. Vid jämförelse med signifikansnivån på 0,1 procent och H_{Krit} på 13,82 kan det konstateras att nollhypotesen kommer förkastas på den trestjärniga signifikansnivån. Detta innebär ett mycket starkt stöd för mothypotesen att ränta och inflation har en påverkan på lönsamheten för staten gällande företagets avsättning till periodiseringsfond.

Tabell 1

Statistiskt test^{a,b} med aktuella lagar 2022

	Lönsamhet för stat
Kruskal-Wallis H	30,322
Df	2
Asymp. Sig.	<,001

Kommentar: a. Kruskal-Wallis-Test b. Grupp Variabel: De tre sexårsperioderna
Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagets årsredovisningar.

Mean rank anger medelvärdet för de 15 rangtalen som varje sexårsperiod innefattar. Enligt bilaga 16 kan det konstateras att de 15 första rangtalen är placerade vid observationerna för 2014–2020. Detta kan förklaras genom att statslåneräntan var avsevärt låg relativt den höga inflationen för perioden 2014–2020 (se bilaga 17). Dessa förutsättningar medförde ett avvikande resultat då avsättningar 2014–2020 är lönsamma för företagen jämfört med de två andra sexårsperioderna då avsättningar är lönsamma för staten. Eftersom Kruskal-Wallis-testet är utformat för

att beräkna lönsamhet ur statens perspektiv, blir avsättning till periodiseringsfond med hänsyn tagen till rådande lagar, statslåneränta och KPI för perioden 2014–2020 inte lönsam för staten och enligt tabell 2 kan det återigen konstateras att de 15 första rangtalen hamnar i denna period. Redan i detta stadie av hypotesprövningen indikerar rangtalen på ett resultat där mothypotesen accepteras och till följd av att de 15 första rangtalen hamnar i samma period möjliggörs förkastning av nollhypotesen på nivån av 0,1 procent.

Tabell 2

Rangordning med aktuella lagar 2022

	Lönsamhet	N	Mean Rank
Period	1990–1996	15	32,87
	2000–2006	15	28,13
	2014–2020	15	8,00
	Total	45	

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar.

4.2.2 Hypotes för aktuella lagar 2014

H_0 : Ränta och inflation har ingen påverkan på lönsamheten för staten gällande företagens avsättning till periodiseringsfond.

H_1 : Ränta och inflation har en påverkan på lönsamheten för staten gällande företagens avsättning till periodiseringsfond.

Kruskal-Wallis-testet som genomfördes med tidigare lagar resulterade enligt tabell 3 och likt testet med rådande lagar i ett signifikansvärde på $<0,001$ och H på 30,204. Jämförelse med H_{krit} görs som ovan med ett antagande om att H_{krit} är approximativt chi-två fördelad med $k-1$ frihetsgrader, vilket enligt bilaga 15 är 13,82. Vid jämförelse med signifikansnivån på 0,1 procent och H_{krit} på 13,82 kan det konstateras att även med lagstiftningen från 2014 kommer nollhypotesen förkastas på den trestjärniga signifikansnivån. Detta innebär som tidigare nämnts

ett mycket starkt stöd för mothypotesen att ränta och inflation har en påverkan på lönsamheten för staten gällande företagens avsättning till periodiseringsfond.

Tabell 3

Statistiskt test^{a,b} med aktuella lagar 2014

	Lönsamhet för stat
Kruskal-Wallis H	30,204
Df	2
Asymp. Sig.	<,001

Kommentar: a. Kruskal-Wallis-Test b. Grupp variabel: De tre sexårsperioderna Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar.

Enligt bilaga 18 och tabell 4 kan det konstateras att även vid detta test är de 15 första rangtalen placerade vid observationerna för 2014–2020. Trots olika resultat gällande lönsamhet vid jämförelse av beräkningar med rådande och tidigare lagar, kan det fastställas att lönsamheten för staten gällande företagens avsättning till periodiseringsfond även med de tidigare lagarna påverkades likartat av ränta och inflation. Motsvarande resonemang som gjordes för testet med rådande lagar gällande utfallet av de första 15 rangtalen kan göras för rangordningen gällande Kruskal-Wallis-testet med tidigare lagstiftning.

Tabell 4

Rangordning med aktuella lagar 2014

	Lönsamhet	N	Mean Rank
Period	1990–1996	15	33,00
	2000–2006	15	27,93
	2014–2020	15	8,07
	Total	45	

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar.

5. Analys

I följande kapitel analyseras studiens resultat utifrån den teoretiska referensramen. Till en början analyseras den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder utifrån teorierna om redovisningsföreskrifter. Därefter genomförs en djupare analys av hur lagändringarna påverkat lönsamheten för avsättning till periodiseringsfond och statens incitament till lagändring. Vidare analyseras företagens olika incitament gällande avsättning till periodiseringsfond. Avslutningsvis analyseras huruvida Fischers hypotes kan tillämpas på studiens resultat.

5.1 Analys av resultatet

Vid efterforskning av vetenskaplig litteratur gällande incitamenten för stat respektive företag beträffande avsättning till periodiseringsfond har ett forskningsgap identifierats. Syftet med valet av tre skilda vetenskapliga artiklar i problematiseringen grundas på avsaknaden av en enhetlig studie där samtliga faktorer som önskades undersökas beaktades. Med bakgrund till utformningen av problematiseringen och avsaknaden av en likvärdig studie, betraktas ämnet i denna uppsats ur ett nytt perspektiv. Mizutani och Nakamura (2019), Finocchiaro et al. (2015) och Dogan et al. (2020) medverkar gemensamt till utformningen av syftet och problemformuleringen i denna studie.

Figur 3 illustrerar hur varje del av den teoretiska referensramen bidrar till att besvara problemformuleringen. Avsnittet med periodiseringsfonder och makroekonomi bidrar till beräkningarna som hypotesprövningen grundas på. Detta för att sedan tillämpas vid analys av incitamenten gällande avsättning till periodiseringsfond för stat respektive företag. Teorier om redovisningsföreskrifter ska tillsammans med resultatet från beräkningarna och hypotesprövningen bidra till analys av incitamenten gällande avsättning till periodiseringsfond för stat. Vidare ska avsnittet gällande investeringar tillsammans med resultatet från beräkningarna och hypotesprövningen bidra till analys av incitamenten gällande avsättning till periodiseringsfond för företag.

Figur 3

Andra kapitlets bidrag till att besvara problemformuleringen

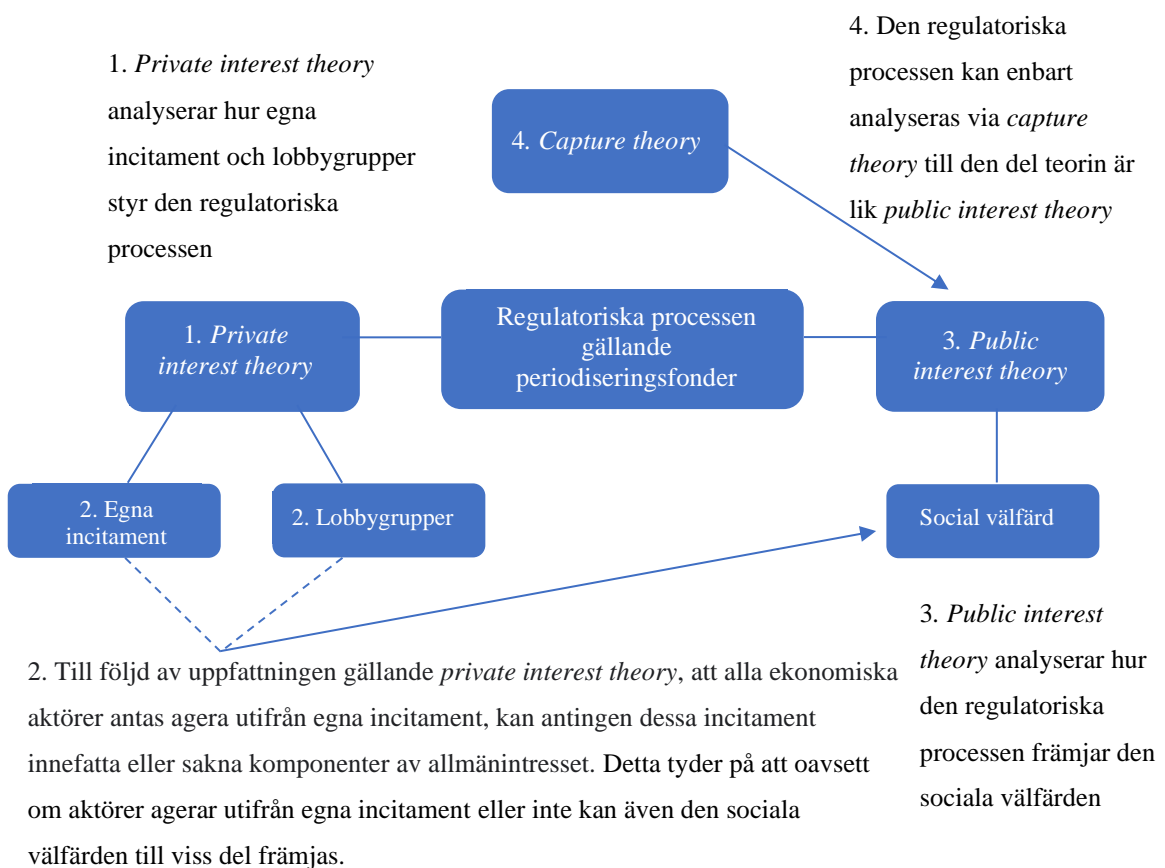
Kommentar: Egenkonstruerad figur

Det fundamentala i studien är att undersöka incitamenten gällande avsättning till periodiseringsfond hos stat respektive företag. Med hänsyn tagen till den utforskade frågeställningen har egengjorda beräkningar utförts, baserade på räntan och inflationens påverkan på lönsamhet, för att bidra till analys gällande de två parternas incitament gällande avsättning till periodiseringsfond. En hypotesprövning utformades för att besvara huruvida ränta och inflation har en signifikant påverkan på lönsamheten för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfond. Båda Kruskal-Wallis-testerna resulterade i ett signifikansvärde på mindre än 0,1 procent vilket innebar att nollhypoteserna förkastades på en trestjärnig signifikansnivå. Detta innebär att ränta och inflation har en signifikant påverkan på lönsamheten. Eftersom mothypotesen accepteras bör incitamenten gällande avsättning till periodiseringsfond variera beroende på ränta och inflation. Vidare kommer därmed incitamenten analyseras via teorierna om redovisningsföreskrifter och möjligheten till kapitalackumulation med hänsyn tagen till nollhypotesens förkastande.

Genom teorier om redovisningsföreskrifter kan utformningen av regelverket gällande periodiseringsfonder analyseras och statens incitament vid lagstiftningen kring dem. Eftersom resultatet gällande lönsamhet för staten varierar dras slutsatsen att incitamenten för lagstiftning gällande periodiseringsfonder inte är uppenbara. Utifrån beräkningarna från de tre sexårsperioderna och de varierande resultaten kan statens incitament gällande lagstiftningen av periodiseringsfonder analyseras med hjälp av *public interest theory*, *capture theory* och *private interest theory*. Detta illustreras i figur 4 som är en sammanfattning av analysen angående statens incitament beträffande den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder.

Figur 4

Analys av regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder

Kommentar: Egenkonstruerad figur

Under sexårsperioden 1990–1996 då statslåneräntan var hög kan den regulatoriska processen gällande periodiseringsfonder analyseras via *public interest theory*. När statslåneräntan är hög genererar schablonintäkten hög inkomst för staten vilket i sin tur bidrar till den sociala välfärden som gynnar samhället i sin helhet, vilket är i enlighet med teorin (Stigler, 1971). Vid analys av sexårsperioden 2014–2020 då statslåneräntan var låg och inflationen hög relativt räntan vilket framgår av bilaga 17, kan det konstateras att vid hänsyn tagen till enbart ränta och inflation är avsättning till periodiseringsfond lönsamt för företagen. Detta kan indirekt ses som främjande av den sociala välfärden eftersom företag ges möjlighet till kapitalackumulation. Detta leder slutligen till ytterligare skatteintäkter för staten eftersom företagen har möjlighet att expandera vilket kan generera större omsättning och därmed vinst som i sin tur kan öka summan av bolagsskatten (Davis et.al, 2016).

Capture theory har utvecklats av statsvetare efter att *public interest theory* kritiserats. *Public interest theory* handlar som tidigare nämnts om att reglering syftar till att skydda och vara till fördel för allmänheten. Enligt *capture theory* utformas reglering till en början för allmänintresset men slutar till slut i att alla fördelar med ett regelverk tillfaller en part (Posner, 1974). Kritiken gällande *public interest theory* är inte befogad i denna studie eftersom regleringen gällande periodiseringsfonder är upprättad för att gynna företagen som är en del av samhället. Detta medför att den regulatoriska processen enbart anses kunna analyseras via *capture theory* till den del teorin är lik *public interest theory*. Analys av att alla fördelar med regelverket till slut tillfaller en part anses inte genomförbart eftersom lagstiftning gällande periodiseringsfonder alltid mer eller mindre gynnar både stat och företag. Detta syns generellt i möjligheten för företagen att resultatutjämna samtidigt som staten får en jämnare skatteintäkt. I denna uppsats har dock enbart vinstföretag analyserats och därmed blir investeringsmöjligheten viktigare för företag snarare än resultatutjämningsmöjligheten samtidigt som schablonintäkten blir viktigare för staten än jämnare skatteintäkter.

Private interest theory utgår från att reglering är utformad för att främja intressen hos lobbygrupper som kontrollerar regleringsprocessen (Mizutani & Nakamura, 2019). Svenskt Näringsliv är en lobbygrupp för företag då den skyddar deras ekonomiska intressen och kan påverka lagstiftaren till att utvinna ett regelverk som gynnar företagets ekonomiska intressen. Huruvida Svenskt Näringsliv har varit med och påverkat regleringen gällande periodiseringsfond går inte att utläsa. Däremot kan *private interest theory* teoretiskt tillämpas vid analys av den regulatoriska processen gällande periodiseringsfond om ett antagande görs gällande att Svenskt Näringsliv påverkat denna reglering. Utifrån hur lagstiftningen är formulerad kan det antas att lagrum utformats för att främja företagets ekonomiska intressen. Detta genom att företag får möjligheten att välja huruvida de vill avsätta till periodiseringsfond eller inte och hur de vid avsättning antingen kan resultatutjämma eller investera för att avkastningen ska bli högre än schablonintäkten. Till följd av denna uppfattning från Hertog (2010) gällande *private interest theory*, att alla ekonomiska aktörer antas agera utifrån egna incitament, kan antingen dessa incitament innefatta eller sakna komponenter av allmänintresset. Periodiseringsfonder kan anses missgynna den sociala välfärden eftersom statens utlånade summa är större än schablonintäkten som periodiseringsfonderna genererar, detta under förutsättningen att återföring av någon annan periodiseringsfond inte kompenserar denna summa. Något annat som missgynnar den sociala välfärden är skatteförlusten som uppstår när ett företag går med förlust och återför en tidigare avsatt periodiseringsfond. Däremot bidrar periodiseringsfonder till den sociala välfärden på samma sätt som nämnts vid analys med *public interest theory* eftersom företag ges möjlighet till kapitalackumulation med medlen härstammande från periodiseringsfonderna. Detta tyder på att oavsett om aktörer agerar utifrån egna incitament eller inte kan även den sociala välfärden till viss del främjas.

Vidare kan en djupare analys genomföras i form av jämförelse mellan rådande och tidigare lagstiftning och dess påverkan på lönsamheten gällande avsättning till periodiseringsfond. Den nya lagstiftningen har gynnat staten avseende lönsamheten gällande avsättning till periodiseringsfond med hänsyn tagen till enbart ränta och

inflation. Detta beror framför allt på ändringar i lagstiftningen som medfört att företag behöver betala mer i schablonintäkt men också minskningen i bolagsskatt som innebär att staten lånar ut ett mindre belopp och därav minskar förlusten i köpkraft (Prop. 2017/18:245; se bilaga 4, 5). Minskningen i bolagsskatt är självklart fördelaktigt för företag och mindre gynnsamt för staten men denna studie utgår enbart från lönsamhet gällande avsättning till periodiseringsfond. Vid jämförelse av lagförändringens påverkan på lönsamheten för staten med siffror från sexårsperioden 1990–1996 kan det konstateras att lönsamheten för staten stiger med cirka 3,23 procentenheter av periodiseringsfonden det vill säga 44,7 procent av lönsamheten för staten till följd av lagförändringen (se bilaga 2, 3). Detta skulle medföra en ökning i lönsamhet för staten och en förlust för exempelvis företaget Stora Enso AB på cirka 17,3 miljoner kronor (se bilaga 9, 12). Vid jämförelse av lagförändringens påverkan på enbart schablonintäkten med siffror från sexårsperioden 1990–1996, kan det konstateras att företagen behöver betala cirka 3,05 procentenheter av periodiseringsfonden mer i schablonintäkt det vill säga 30,05 procent mer i schablonintäkt jämfört med innan lagförändringen (se bilaga 4, 5). Detta skulle medföra en ränteökning på cirka 16,3 miljoner kronor för företaget Stora Enso AB (se bilaga 9, 12).

Lagändringen kan även analyseras genom teorierna om redovisningsföreskrifter. Mer specifikt analyseras utformningen av regelverket kring periodiseringsfonder och statens incitament vid lagstiftningen kring dem. Eftersom lagstiftningen gällande ökningen i schablonintäkt till viss del har sin utgångspunkt i minskningen i bolagsskatt kan det resoneras kring att statens incitament till lagändringen är likvärdig incitamenten som analyserats av teorierna ovan. Detta på grund av att staten gjorde lagändringar som både gynnar och missgynnar företagen, vilket medför att utgångsläget blir ungefär detsamma och därav dras slutsatsen att incitamenten är desamma som diskuterats ovan även efter lagändringarna.

Företagens incitament gällande avsättning till periodiseringsfond kan variera beroende på deras ekonomiska situation. Företag som går med förlust och har svag likviditet kan bland annat avsätta till periodiseringsfond för att resultatutjämna eller

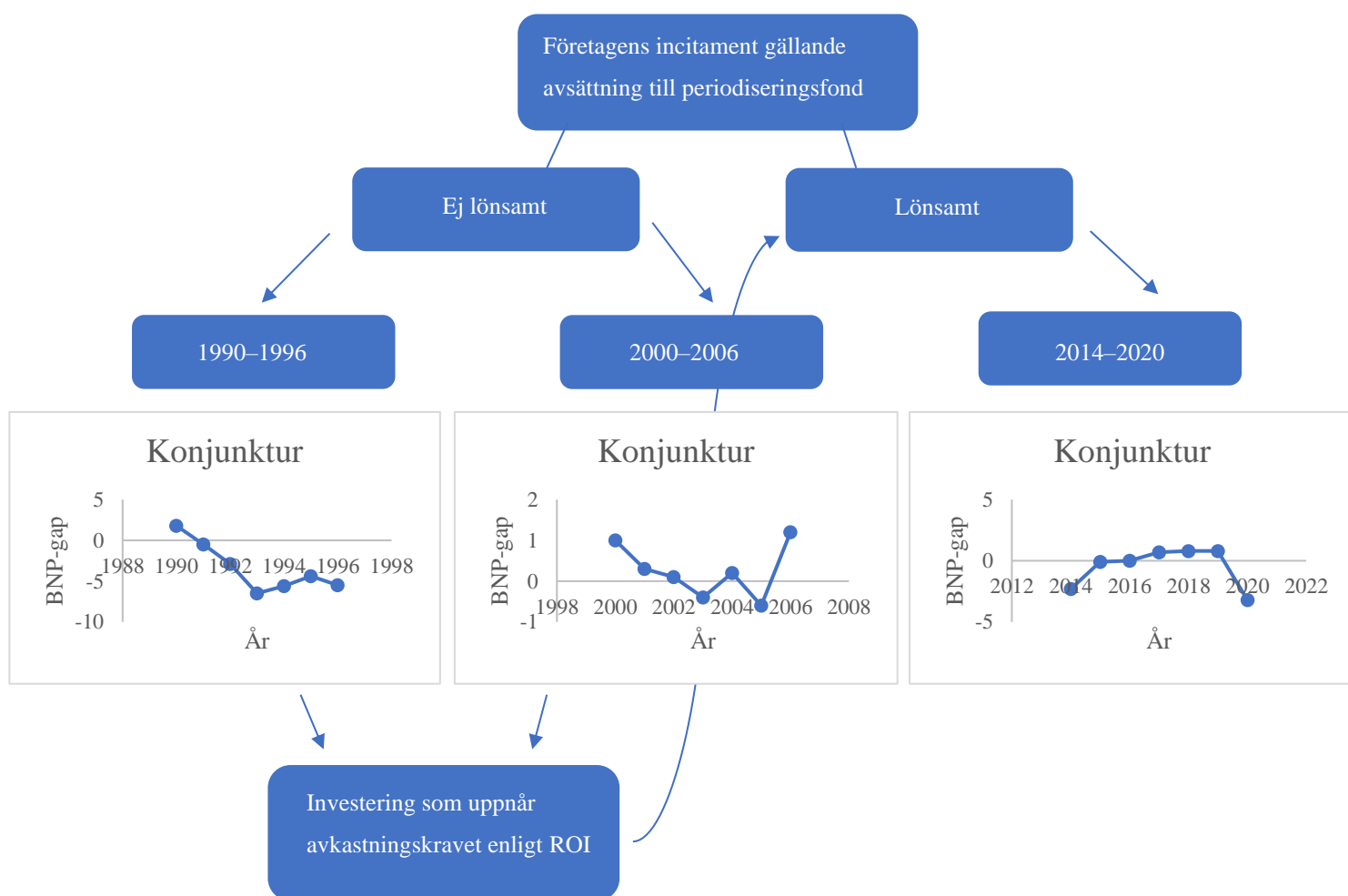
låna pengar från staten eftersom svag likviditet kan försämra kreditvärdigheten hos banken. I denna studie har däremot enbart vinstföretag analyserats och deras incitament varierar gentemot förlustföretag. Beroende på konjunkturläget skulle vinstföretag kunna resonera olika gällande avsättning till periodiseringsfond, vilket illustreras i figur 5. Vid beräkningen av konjunkturläget under sexårsperioden 2014–2020 kan det konstateras att avsättning till periodiseringsfond lönar sig för företagen med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation. Vid beräkningen av de två övriga sexårsperioderna kan det konstateras att avsättning till periodiseringsfond inte lönar sig för företagen med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation. Sett till det låga ränteläget 2014–2020 har detta varit en unik period. Detta medförde valet av att analysera ytterligare två sexårsperioder där resultatet visar på att ränteläge och inflation påverkar lönsamheten med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation. En analys kan genomföras med hjälp av bilaga 4 och 5 där den genomsnittliga schablonintäkten för varje sexårsperiod påvisar en markant skillnad gällande lönsamheten för företagen. Däremot varierar inte inflationen i lika stor utsträckning vilket medför att det är lönsamt för företag att avsätta till periodiseringsfond 2014–2020 till skillnad från de två andra sexårsperioderna med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation.

Vid konjunkturlägen likt perioderna 1990–1996 och 2000–2006 då det inte anses lönsamt att avsätta till periodiseringsfond med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation, kan kapitalackumulation diskuteras för att avsättning enligt studiens antagande om lönsamhet ska uppfyllas, vilket illustreras i figur 5. Vid analys av bilaga 2 och 3 kan det utläsas vilken avkastning vid kapitalackumulation som krävs för att avsättning till periodiseringsfond ska bli lönsamt. Konstanten för funktionen för varje sexårsperiod beskriver den procentuella avkastning som krävs för att avsättning till periodiseringsfond ska bli lönsamt. I ett konjunkturläge likt perioden 1990–1996 krävs enligt rådande lagar en avkastning på minst 10,46 procent och i ett konjunkturläge likt perioden 2000–2006 krävs enligt rådande lagar en avkastning på minst 4,19 procent för att uppnå studiens definition av lönsamhet. Enligt ROI ska dock även aktieägarnas krav på avkastning ingå i avkastningskravet för att uppnå lönsamhet (Greve, 2014). Huruvida företag kan uppnå den avkastning

som krävs enligt bilaga 2 och 3 beror på bransch och därmed föreligger olika behov och möjligheter gällande investeringar. Ett producerande företag kan med enkelhet genomföra investeringskalkyler som besvarar huruvida företaget förväntas uppnå den avkastning som krävs för att avsättning till periodiseringsfond ska bli lönsamt. Ett forskning- och utvecklingsföretag kan däremot inte förutse vilken avkastning investeringen kommer generera, detta på grund av osäkerheten som forskning medför. Osäkerheten kan förekomma vid ett forskningsprojekt som senare påträffats ogenomförbart och inte resulterar i en försäljningsbar produkt vilket enligt ROI kommer medföra en avkastning på noll procent eftersom där enbart finns kostnader och inga intäkter.

Figur 5

Företagens incitament gällande avsättning till periodiseringsfond

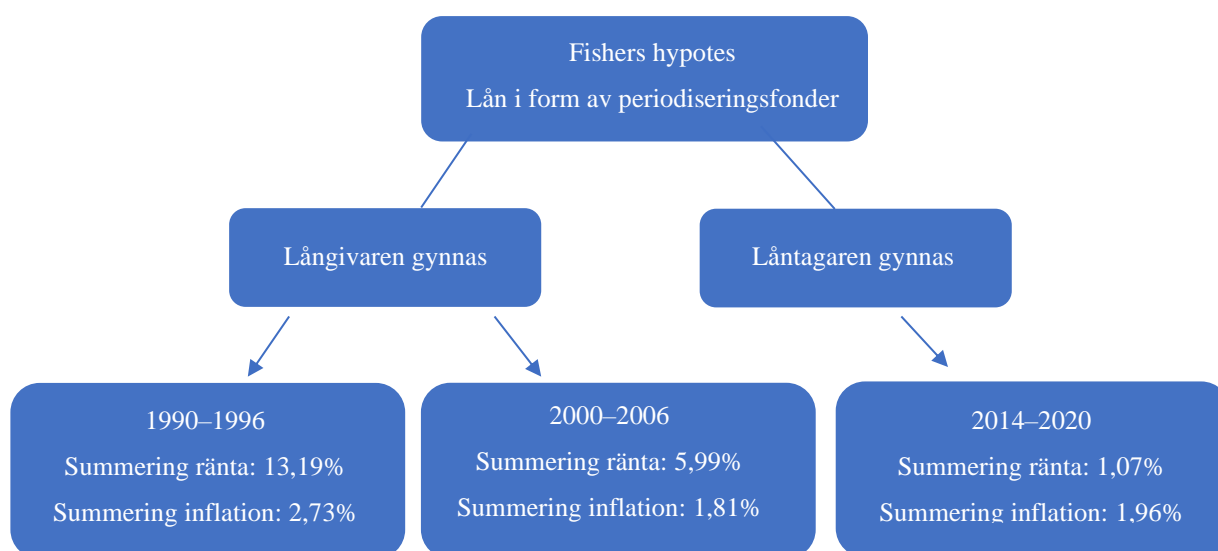

Kommentar: Baserad på Greve (2014) och Konjunkturinstitutet (u.å.).

Figur 6 illustrerar hur Fischers hypotes går att tillämpa på periodiseringsfonder vilket innebär att hög oförutsedd inflation gynnar låntagaren på bekostnad av långgivaren eftersom realvärdet av lånet minskar (Fregert & Jonung, 2014). I denna studie gynnas låntagaren när inflationen är hög relativt den aktuella statslåneräntan och när inflationen följer statslåneräntan gynnas långgivaren. Detta framgår i beräkningarna eftersom det enligt rådande och tidigare lagar lönar sig för företagen att avsätta till periodiseringsfond under perioden 2014–2020 då statslåneräntan var låg relativt inflationen. Likaså framgår detta i beräkningarna för år 2000–2006 och år 1990–1996 då räntan varit högre relativt inflationen jämfört med år 2014–2020 och långgivaren gynnats (se bilaga 4, 5, 17).

Figur 6

Fishers hypotes

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och Fregert & Jonung (2014).

6. Slutsats

I följande kapitel görs en återkoppling av resultat och analys till studiens syfte och problemformulering. Vidare redogörs för studiens bidrag till forskningsområdet. Därefter diskuteras kritiska aspekter av studien och avslutningsvis presenteras förslag till vidare forskning.

6.1 Slutdiskussion

Syftet med uppsatsen var att med hjälp av statistiska och makroekonomiska beräkningar studera lönsamheten och ytterligare incitament för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfond. Vidare var syftet att med hjälp av beräkningarna ta stöd i teorierna om redovisningsföreskrifter för att analysera den regulatoriska processen och därav statens incitament gällande periodiseringsfonder. Därefter analyserades företagens incitament för avsättning till periodiseringsfond genom beräkningarna och möjligheten till kapitalackumulation.

Studiens hypotesprövning tyder på att ränta och inflation har en stark signifikant påverkan på lönsamheten för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfond med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation. Detta innebär att incitament gällande avsättning till periodiseringsfond varierar eftersom lönsamheten påverkas märkbart av fluktuationen i ränta och inflation. Incitamenten gällande den regulatoriska processen av periodiseringsfonder analyseras i denna uppsats utifrån teorierna om redovisningsföreskrifter. Incitamenten för periodiseringsfonder vid analys utifrån *public interest theory* beror framför allt på ränteläge och inflation. När statslåneräntan är hög genererar schablonintäkten hög inkomst för staten vilket i sin tur bidrar till den sociala välfärden som gynnar samhället i sin helhet, vilket är i enlighet med teorin. När statslåneräntan är låg och inflationen hög relativt räntan kan det konstateras att den sociala välfärden främjas indirekt eftersom företag ges möjlighet till kapitalackumulation. *Capture theory* har endast kunnat analysera den regulatoriska processen till den del teorin kan liknas vid *public interest theory*. Incitamenten för periodiseringsfonder vid analys utifrån *private interest theory* kan kopplas till Svenskt Näringsliv som är en lobbygrupp

gentemot företag, eftersom den skyddar deras ekonomiska intressen och kan påverka lagstiftaren till att utvinna ett regelverk som gynnar dessa intressen. Däremot bidrar även periodiseringsfonderna till den sociala välfärden som nämnts ovan eftersom företag ges möjlighet till kapitalackumulation med medlen härstammande från periodiseringsfonderna. Detta tyder på att oavsett om aktörer agerar utifrån egna incitament eller inte kan även den sociala välfärden till viss del främjas.

Slutsatsen gällande lagändringarna kring periodiseringsfonder är att statens incitament anses oförändrade eftersom lagförändringarna gällande ökningen i schablonintäkt till viss del har sin utgångspunkt i minskningen av bolagsskatten. Incitamenten anses därmed oförändrade eftersom staten gjorde lagändringar som både gynnar och missgynnar företagen vilket medför att utgångsläget blir ungefär detsamma. Därför dras slutsatsen att incitamenten är desamma som diskuterats ovan även efter lagändringen. Lagändringarna medför att schablonintäkten ökar med 0,28 procentenheter av periodiseringsfonden för perioden 2014–2020, det vill säga en ökning på cirka 36,4 procent av schablonintäkten. Schablonintäkten för perioden 2000–2006 ökar med 1,38 procentenheter av periodiseringsfonden och för perioden 1990–1996 ökar schablonintäkten med 3,05 procentenheter av periodiseringsfonden, det vill säga en ökning på cirka 30,05 procent av schablonintäkten. Lagändringen gällande minskning av bolagsskatten medför att staten lånar ut ett mindre belopp och därav minskar förlusten i köpkraft med 0,13 procentenheter av periodiseringsfonden för perioden 2014–2020, 0,12 procentenheter av periodiseringsfonden för perioden 2000–2006 och med 0,19 procentenheter av periodiseringsfonden för perioden 1990–1996. Detta medför en minskning på cirka 6,36 procent av köpkraftens minskning (se bilaga 4, 5). Den negativa påverkan som periodiseringsfonderna till följd av lagändringarna medför för företagen behöver jämföras med fördelen som tillkommer till följd av minskningen i bolagsskatten, vilket lämnas till framtida forskning.

Studiens hypotesprövning tyder som tidigare nämnts på att ränta och inflation har en stark signifikant påverkan på lönsamheten för stat respektive företag gällande

avsättning till periodiseringsfond med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation. Detta innebär att incitament gällande avsättning till periodiseringsfond varierar eftersom lönsamheten påverkas märkbart av fluktuationen i ränta och inflation. Företagens incitament för avsättning till periodiseringsfond har analyserats med hjälp av beräkningarna och möjligheten till kapitalackumulation. När statslåneräntan är låg och inflationen hög relativt räntan kan det konstateras att avsättning till periodiseringsfond lönar sig för företag med hänsyn tagen till enbart ränta och inflation vilket styrks av Fishers hypotes. Vid en situation då ränta och inflation enligt Fishers hypotes lönar sig för långgivaren bör låntagaren, det vill säga företagen, investera de lånade medlen till en avkastning som överstiger en kalkylerad avkastning liknande konstanten i bilaga 2 och 3 adderat med aktieägarnas avkastningskrav, detta för att uppfylla kravet på lönsamhet enligt ROI.

6.2 Bidrag

Likt Finocchiaro et al. (2015) har denna studie undersökt samverkan mellan inflation, företagsskatter och företagens finansieringsvillkor, detta genom beräkningar avseende lönsamheten för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfonder. Finocchiaro et al. (2015) fann i sin forskning att när skattelagstiftningen utformar en fördel med skuldfinansiering blir en positiv långsiktig inflation till fördel när välfärd diskuteras, eftersom en fördel med skuldfinansiering mildrar den finansiella snedvridningen och motiverar till kapitalackumulation. Periodiseringsfonder kan anses som en fördelaktig skattelagstiftning eftersom avsättning till periodiseringsfonder inte erfordrar några krav på låntagaren i form av till exempel kreditvärdighet. Kapitalackumulation till följd av fördelaktiga lån har diskuterats utifrån den teoretiska referensramen, där antagande gällande att företag investerar medlen från periodiseringsfonder gjorts med hänsyn tagen till vad som framgår av 3 kap. 3 § ABL (SFS 2005:551).

Detta är dock ett antagande utifrån lagstiftning och inte konstaterat från företag, vilket diskuteras vidare under rubriken självkritik. Utifrån antagandet gällande att företag investerar medlen från periodiseringsfonder kan denna uppsats styrka Finocchiaro et al. (2015) fynd.

Likt Dogan et al. (2020) har denna studie med hjälp av hypotesprövningen funnit ett enkelriktat kausalitetssamband mellan de variabler som undersökts, det vill säga räntan och inflationens påverkan på lönsamheten för stat respektive företag gällande avsättning till periodiseringsfonder. Precis som Dogan et al. (2020) kan Fishers hypotes tillämpas på periodiseringsfonder, vilket är lånet som studerats i denna studie. Med hänsyn tagen till att Dogan et al. (2020) och denna studie undersökt kausalitetsambandet mellan skilda variabler kan inget bidrag lämnas till Dogan et al. (2020). Däremot har Dogan et al. (2020) varit till hjälp vid utformandet av hypoteserna gällande om det finns ett enkelriktat kausalitetsamband mellan ränta och inflation och dess påverkan på lönsamheten för stat respektive företag gällande periodiseringsfonder.

Med hjälp av resultatet från hypotesprövningen har regelverket gällande periodiseringsfonder analyserats utifrån teorier om redovisningsföreskrifter. Mizutani och Nakamura, (2019) anser att den regulatoriska processen ska analyseras med antagande att både *public interest theory* och *private interest theory* kan förklara den regulatoriska processen i stället för *public interest theory* kontra *private interest theory*. I likhet med Mizutani och Nakamura (2019) har denna studie fokuserat på både externa faktorer såsom ränta och inflation men även interna faktorer såsom företagets och myndigheternas avsikter. Lagändringen gällande att statslåneräntan som lägst ska vara 0,5 procent vid beräkning av schablonintäkt ändrades till följd av externa faktorer i form av ränta. Lagändringen gällande att schablonintäkten ska beräknas på 100 procent av statslåneräntan till skillnad från tidigare 72 procent ändrades till följd av interna faktorer. Detta eftersom statens avsikt med lagändringen bland annat var att finansieringen som sker via periodiseringsfond ska anses neutral i jämförelse med finansiering med övrigt lånat kapital. Genom att inkludera båda faktorerna i analysen ges möjlighet till adekvat tolkning och därmed täcks bredare aspekter av de två teorierna. Denna studie styrker således Mizutani och Nakamura (2019) påstående angående att den regulatoriska processen bör analyseras utifrån flera teorier snarare än att analyseras utifrån en teori kontra en annan.

6.3 Självkritik

Diskussion och analys av företagens möjlighet till investering med medlen från periodiseringsfonder utgår främst från litteratur och inte från undersökningar ute i verkligheten. Detta medför att uppsatsen snarare utgår från generella antaganden på hur företag kan investera medlen och inte hur de faktiskt gör. Vidare skulle det därmed kunna anses bristfälligt att anta att företag investerar medlen från periodiseringsfonder. Detta antagande har dock gjorts eftersom ett aktiebolag enligt 3 kap. 3 § ABL drivs i syfte att bereda vinst mellan aktieägarna om inget annat står i bolagsordningen (SFS 2005:551), därmed anses investeringar nödvändiga för att kunna uppnå detta syfte. Denna brist har försökt reduceras, dock utan framgång då ett företag inte avskiljer medel från periodiseringsfond och övriga vinstmedel. Därmed är det inte möjligt att med hjälp av exempelvis intervjuer eller observationer undersöka vilka investeringar som förvärvats med medel från periodiseringsfonder och till följd av det har litteratur använts för diskussion och analys.

6.4 Förslag till vidare forskning

Denna studie är baserad på historiska siffror då konjunkturlägen under tre decennier har analyserats. Med hjälp av beräkningar som utgår från historiska parametrar analyseras både statens och företagens incitament gällande avsättning till periodiseringsfond. Förslag på framtida forskning som skulle kunna bidra till studiens forskningsämne är att tillämpa prognostiserade siffror i stället för att beräkna och analysera utifrån historiska siffror. Denna studie kan anses mer förklarande medan en prognostiserande studie skulle kunna blir mer praktiskt tillämplig för framför allt företag. Studiens räta linjer som är baserade på historiska siffror skulle kunna framställas utifrån prognostiserade parametrar vilket skulle innebära att företag kan beräkna långivarens krav på ränta och med tillägg av aktieägarnas krav på avkastning, har en kalkyl på ROI skapats. Att genomföra en prognostiserad studie är betydligt mer avancerat än en studie med historiska parametrar eftersom det krävs mer resurser och kompetens för att kunna prognostisera, vilket därav lämnas till framtida studier.

7. Litteraturförteckning

- Abramsson, P. (u.å.). *Beräkning av bokslutsdispositioner – så gör du*. FAR. Hämtad 2022-04-11 från <https://www.far.se/utbildningar/berakning-av-bokslutsdispositioner-sa-gor-du/>
- Abubakar, J., & Sivagnanam, K. J. (2017). Fisher's Effect: An Empirical Examination Using India's Time Series Data. *Journal of Quantitative Economics*, 15(3), 611–628. <https://doi.org/10.1007/s40953-016-0065-0>
- Andersson, L., & Lindmark, M. (2018) Välfärden, skatterna, Baumoleffekten och högerpopulismens framväxt. <https://www.nationalekonomi.se/sites/default/files/2018/10/46-7-mllfa.pdf>
- Bryman, A., & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Johanneshov: MTM.
- Daniels, M., & Wiberg, D. (2021). *Finansiering för återstart. Företagarna*. <https://www.foretagarna.se/contentassets/d73497d3308b4648bf3acf3a8943c8c5/finansiering-aterstart-220321.pdf>
- Davis, A. K., Guenther, D. A., Krull, L. K., & Williams, B. M. (2016). Do socially responsible firms pay more taxes? *Accounting Review*, 91(1), 47-68. <https://doi.org/10.2308/accr-51224>
- Deegan, C. & Unerman, J. (2011) *Financial accounting theory* (2 uppl.). McGraw-Hill Higher Education.
- Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken - för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (4 uppl.). Studentlitteratur.
- Dogan, I., Orun, E., Aydın, B. & Afsal, M. (2020) Non-parametric analysis of the relationship between inflation and interest rate in the context of Fisher effect for Turkish economy. *International Review of Applied Economics*, 34(6), 758-768. <https://doi.org/10.1080/02692171.2020.1782852>
- Enkla Elbolaget i Sverige AB (2016). *Årsredovisning 2015* <https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/enkla+elbolaget+i+sverige+ab/5564152402>

- Enkla Elbolaget i Sverige AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/enkla+elbolaget+i+sverige+ab/5564152402>
- Finocchiaro, D., Lombardo, G., Caterina, M., & Weil, P. (2015). Optimal Inflation with Corporate Taxation and Financial Constraints. *Journal of monetary economics*, 95, 18–31.
<https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2018.02.003>
- Fregert, K. & Jonung, L. (2014). *Makroekonomi Teori, Politik och Institutioner* (4 uppl.). Studentlitteratur.
- Gekås Ullared AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/företagsinformation/gekås+ullared+ab/5563990877>
- Gekås Ullared AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/företagsinformation/gekås+ullared+ab/5563990877>
- Greve, J. (2014). *Ekonomistyrning: principer och praxis* (2 uppl.). Studentlitteratur.
- Hantke-Domas, M. (2003). The Public Interest Theory of Regulation: Non-Existence or Misinterpretation? *European Journal of Law and Economics*, 15(2), 165-194. <https://doi.org/10.1023/A:1021814416688>
- Hedin Performance Cars AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/hedin+performance+cars+ab/5566049234>
- Hedin Performance Cars AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/hedin+performance+cars+ab/5566049234>
- Hertog, J. (2010). Review of economic theories of regulation. *Utrecht School of Economics*, 10(18), 1–59. DOI:10.4337/9781847203434.00007
- J. Hjalmarssons Bygg- Och Industrisvets AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/företagsinformation/j.+hjalmarssons+bygg+och+industrisvets+ab/5563789634>
- J. Hjalmarssons Bygg- Och Industrisvets AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/företagsinformation/j.+hjalmarssons+bygg+och+industrisvets+ab/5563789634>

- Joskow, P. L. & Rose, N. L. (1989). The effects of economic regulation. *Handbook of Industrial Organization*, 2, 1449-1506.
[https://doi.org/10.1016/S1573-448X\(89\)02013-3](https://doi.org/10.1016/S1573-448X(89)02013-3)
- JSB Construction AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/foretagsinformation/jsb+construction+ab/5564011756>
- JSB Construction AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/foretagsinformation/jsb+construction+ab/5564011756>
- Kardvik, U. & Samuelsson, L. (u.å.). *Periodiseringsfond*. FAR online.
 Hämtad 2022-04-08 från https://www.faronline.se/dokument/rattserien/rattskatt/prs_periodiseringsfond/
- Knutsson, J. (2 februari 2020). *Tips för skatteplanering i AB - Alla bör skatteplanera, även du*. <https://foretagande.se/bokforing/alla-foretagare-bor-skatteplanera-aven-du>.
- Konjunkturinstitutet (u.å.). *Konjunkturbarometern*. Hämtad 2022-05-10 från <http://statistik.konj.se/PXWeb/pxweb/sv/KonjBar>
- Kruskal, W. H., & Wallis, W. A. (1952) Use of Ranks in One-Criterion Variance Analysis. *Journal of the American Statistical Association*, 47(260), 583–621. <https://doi.org/10.2307/2280779>
- Körner, S. & Wahlgren, L. (2015). *Statistiska metoder* (3 uppl.). Studentlitteratur.
- Lagrådsremiss (2016, 15 september). Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen. <https://www.regeringen.se/4a6758/contentassets/330126e18bb044fcb829295bad8ba5b9/golv-for-statslanerantan-i-skatte-lagstiftningen>
- Lind, R. (2019). *Vidga vetandet - Teori, metod och argumentation i samhällsvetenskapliga undersökningar* (2 uppl.). Studentlitteratur.
- Marton, J., Sandell, N. & Stockenstrand, A. (2018). *Redovisning - från bokföring till analys* (3 uppl.). Studentlitteratur.
- Max Burgers AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/max+burgers+aktiebolag/5561887562>

- Max Burgers AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/max+burgers+aktiebolag/5561887562>
- Mepol AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/mepol+ab/5561875468>
- Mepol AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/mepol+ab/5561875468>
- Mizutani, F., & Nakamura, E. (2019). Regulation, public interest, and private interest: an empirical investigation of firms in Japan. *Empirical Economics*, 56(4), 1433-1454. <https://doi.org/10.1007/s00181-017-1389-0>
- Nordgrens Invest i Hörviken AB (2017). *Årsredovisning 2016*.
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/nordgrens+invest+i+h%C3%B6rviken+ab/5564317161>
- Nordgrens Invest i Hörviken AB (2022). *Årsredovisning 2021*.
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/nordgrens+invest+i+h%C3%B6rviken+ab/5564317161>
- Nordgrens trä & lastpall AB (2017). *Årsredovisning 2016*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/nordgrens+tr%C3%A4+och+lastpall+ab/5567601959>
- Nordgrens trä & lastpall AB (2022). *Årsredovisning 2021*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/nordgrens+tr%C3%A4+och+lastpall+ab/5567601959>
- Pallant, J. (2020) *SPSS Survival Manual - A Step by Step Guide to Data Analysis Using IBM SPSS* (7 uppl.). A&U Academic
- Persson Österman, R. (1997). *Kontinuitetsprincipen i den svenska inkomstbeskattningen* (1 uppl.). Norstedts Juridik AB.
- PLC Invest AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/plc+invest+ab/5566703608>
- PLC Invest AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/plc+invest+ab/5566703608>

- Posner, R. A. (1974). Theories of economic regulation. *The Bell Journal of Economics and Management Science*, 5(2), 335-358.
- Prop. 1993/94:50. *Fortsatt reformering av företagsbeskattningen*.
<https://data.riksdagen.se/dokument/GH0350>
- Prop. 1938:319. *Kungl. Majlis proposition nr 319*.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/kungl-majlis-proposition-nr-319_DZ30319
- Prop. 1994/95:50. *Nya kapitaltäckningsregler m.m.*
<https://data.riksdagen.se/fil/1036EA61-AFE9-4FB5-B7CD-AB36EEAF39F0>
- Prop. 2017/18:245. *Nya skatteregler för företagssektorn*.
<https://www.regeringen.se/498ee7/contentassets/8dd6b523e19b4e90be195532412f5c10/nya-skatteregler-for-foretagssektorn-prop.-201718245.pdf>
- Prop. 2004/05:38. *Räntebeläggning av periodiseringsfonderna*.
<https://data.riksdagen.se/fil/8674A3F8-B66D-4F11-8DC4-98ABEFE425E2>
- Prop. 1993/94:40. *Småföretagsutveckling*.
<https://data.riksdagen.se/fil/09350171-65C9-4510-A219-F6FAB3E5957A>
- Prop. 1995/96:10. *Års- och koncernredovisning*.
<https://lagen.nu/prop/1995/96:10#sid146-text>
- Riksgälden. (u.å.). *Statslåneräntan per vecka*. Hämtad 2022-05-10 från
<https://www.riksdagen.se/sv/var-verksamhet/statslanerantan/statslanerantan-per-vecka/?year=2022>
- Saab AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/saab+aktiebolag/5560360793>
- Saab AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/saab+aktiebolag/5560360793>
- SFS 2005:551. *Aktiebolagslag*.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/aktiebolagslag-2005551_sfs-2005-551

- SFS 1999:1229. *Inkomstskattelag*.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/inkomstskattelag-19991229_sfs-1999-1229
- SOU 2008:80. *Beskattningstidpunkten för näringsverksamhet*.
<https://www.regeringen.se/49bb38/contentassets/e30c416c2ef4400b9e896b7d5e7c5d59/beskattningstidpunkten-for-naringsverksamhet-sou-200880-del-1>
- SOU 1992:67. *Fortsatt reformering av företagsbeskattningen*.
<https://lagen.nu/sou/1992:67?attachment=index.pdf&repo=soukb&dir=downloaded>
- SOU 1989:34. *Reformerad företagsbeskattning*.
<https://lagen.nu/sou/1989:34?attachment=index.pdf&repo=soukb&dir=downloaded>
- Spendrups Bryggeri AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/spendrups+bryggeriaktiebolag/5560796871>
- Spendrups Bryggeri AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/spendrups+bryggeriaktiebolag/5560796871>
- Statistikmyndigheten. (u.å.). *Konsumentprisindex (1980=100), fastställda tal*.
Hämtad 2022-05-10 från <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/priser-och-konsumtion/konsumentprisindex/konsumentprisindex-kpi/pong/tabell-och-diagram/konsumentprisindex-kpi/kpi-faststallda-tal-1980100/>
- Stigler, G. (1971). The theory of economic regulation. *Bell Journal of Economics*, 2(1), 3–21. <https://doi.org/10.2307/3003160>
- Stora Enso AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/stora+enso+ab/5561733360>
- Stora Enso AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/stora+enso+ab/5561733360>

- Telenor Sverige AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/telenor+sverige+aktiebolag/5564210309>
- Telenor Sverige AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/telenor+sverige+aktiebolag/5564210309>
- Tjernberg, M. (2004). *Periodiseringsfonder - och andra obeskattade reserver*
(1 uppl.). Iustus
- Vida Skog AB (2016). *Årsredovisning 2015*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/vida+skog+ab/5561468256>
- Vida Skog AB (2021). *Årsredovisning 2020*
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/vida+skog+ab/5561468256>
- Watson, T. (2011). An initial investigation on the use of ‘Return on Investment’ in public relations practice. *Public Relations Review*. 37(3), 314–317.
<https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2011.06.001>

Bilaga 1 Avsättning och återföring till periodiseringsfond 2020

Tabell 5

Avsättning och återföring till periodiseringsfond 2020

	Avsättning 2020-08-31	Återföring 2020-08-31
Nordgrens Invest i Hörviken AB	835 966	1 091 000
Nordgrens trä & lastpall AB	1 043 000	2 006 398
	Avsättning 2020-12-31	Återföring 2020-12-31
J. Hjalmarssons Bygg- Och Industrisvets AB	1 900 000	1 260 064
JSB Construction AB	4 662 000	4 436 431
Gekås Ullared AB	55 783 000	108 040 000
Spendrups Bryggeri AB	59 100 000	42 500 000
Telenor Sverige AB	0	329 125 000
Stora Enso AB	460 000 000	535 000 000
Mepol AB	800 000	3 800 000
Hedin Performance Cars AB	0	2 622 000
PLC Invest AB	0	2 400 000
Saab AB	0	432 000 000
Enkla Elbolaget i Sverige AB	3 400 000	6 810 000
Vida Skog AB	4 804 000	1 623 000
Max Burgers AB	120 000 000	73 400 000

Kommentar: Hämtad från företagens årsredovisningar

Bilaga 2. Funktion med en konstant för lönsamhet med rådande lagar

Tabell 6

Funktion med en konstant för lönsamhet med rådande lagar

Funktion 2014–2020
$Y = 0,0089259X$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstanten = Summering av schablonintäkt och inflation

Funktion 2000–2006
$Y = 0,0418502X$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstanten = Summering av schablonintäkt och inflation

Funktion 1990–1996
$Y = 0,1046105X$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstanten = Summering av schablonintäkt och inflation

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 3. Funktion med en konstant för lönsamhet med tidigare lagar

Tabell 7

Funktion med en konstant för lönsamhet med tidigare lagar

Funktion 2014–2020

$$Y = 0,0131093X$$

Y = Lönsamheten för staten

X = Periodiseringsfonden

Konstanten = Summering av schablonintäkt och inflation

Funktion 2000–2006

$$Y = 0,0267806X$$

Y = Lönsamheten för staten

X = Periodiseringsfonden

Konstanten = Summering av schablonintäkt och inflation

Funktion 1990–1996

$$Y = 0,0722773X$$

Y = Lönsamheten för staten

X = Periodiseringsfonden

Konstanten = Summering av schablonintäkt och inflation

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 4. Funktion med två konstanter för lönsamhet med rådande lagar

Tabell 8

Funktion med två konstanter för lönsamhet med rådande lagar

Funktion 2014–2020
$Y = 0,010691X_1 - 0,019617X_2$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstant 1 = Schablonintäkt
Konstant 2 = Inflation

Funktion 2000–2006
$Y = 0 + 0,059905X_1 - 0,018055X_2$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstant 1 = Schablonintäkt
Konstant 2 = Inflation

Funktion 1990–1996
$Y = 0 + 0,131901X_1 - 0,027291X_2$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstant 1 = Schablonintäkt
Konstant 2 = Inflation

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 5. Funktion med två konstanter för lönsamhet med tidigare lagar

Tabell 9

Funktion med två konstanter för lönsamhet med tidigare lagar

Funktion 2014–2020
$Y = 0,0078411X_1 - 0,0209503X_2$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstant 1 = Schablonintäkt
Konstant 2 = Inflation

Funktion 2000–2006
$Y = 0,046062X_1 - 0,0192818X_2$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstant 1 = Schablonintäkt
Konstant 2 = Inflation

Funktion 1990–1996
$Y = 0,101423X_1 - 0,029146X_2$
Y = Lönsamheten för staten
X = Periodiseringsfonden
Konstant 1 = Schablonintäkt
Konstant 2 = Inflation

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 6. Avsättning och återföring till periodiseringsfond

Tabell 10

Avsättning och återföring till periodiseringsfond

	Avsättning 2015-08-31	Återföring 2021-08-31
Nordgrens Invest i Hörviken AB	1 107 000	1 107 000
Nordgrens trä & lastpall AB	1 309 000	1 309 000
	Avsättning 2014-12-31	Återföring 2020-12-31
J. Hjalmarssons Bygg- Och Industrisvets AB	1 260 064	1 260 064
JSB Construction AB	4 436 431	4 436 431
Gekås Ullared AB	108 040 000	108 040 000
Spendrups Bryggeri AB	42 500 000	42 500 000
Telenor Sverige AB	329 125 000	329 125 000
Stora Enso AB	535 000 000	535 000 000
Mepol AB	3 800 000	3 800 000
Hedin Performance Cars AB	2 622 000	2 622 000
PLC Invest AB	2 400 000	2 400 000
Saab AB	432 000 000	432 000 000
Enkla Elbolaget i Sverige AB	6 810 000	6 810 000
Vida Skog AB	1 623 000	1 623 000
Max Burgers AB	73 400 000	73 400 000

Kommentar: Hämtad från företagens årsredovisningar

Bilaga 7. Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 2014–2020

Tabell 11

Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 2014–2020

År 2014–2020	Schablonintäkt	Minskning i köpkraft	Lönsamhet företag	Lönsamhet staten
Tabellen är upprättad i SEK				
Nordgrens Invest i Hörviken AB				
Periodiseringsfond 2015	11 835	21 716	9 881	-9 881
Nordgrens trä & lastpall AB				
Periodiseringsfond 2015	13 995	25 679	11 684	-11 684
J. Hjalmarsson Bygg- Och Industrisvets AB				
Periodiseringsfond 2014	13 472	24 719	11 247	-11 247
JSB Construction AB				
Periodiseringsfond 2014	47 432	87 030	39 599	-39 599
Gekås Ullared AB				
Periodiseringsfond 2014	1 155 099	2 119 439	964 340	-964 340
Spendrups Bryggeri AB				
Periodiseringsfond 2014	454 385	833 730	379 345	-379 345
Telenor Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	3 518 807	6 456 501	2 937 694	-2 937 694
Stora Enso AB				
Periodiseringsfond 2014	5 719 899	10 495 186	4 775 287	-4 775 287
Mepol AB				
Periodiseringsfond 2014	40 627	74 545	33 918	-33 918
Hedin Performance Cars AB				
Periodiseringsfond 2014	28 033	51 436	23 403	-23 403
PLC Invest AB				
Periodiseringsfond 2014	25 659	47 081	21 422	-21 422
Saab AB				
Periodiseringsfond 2014	4 618 685	8 474 617	3 855 932	-3 855 932
Enkla Elbolaget i Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	72 808	133 593	60 784	-60 784
Vida Skog AB				
Periodiseringsfond 2014	17 352	31 839	14 487	-14 487
Max Burgers AB				
Periodiseringsfond 2014	784 749	1 439 900	655 151	-655 151

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 8. Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 2000–2006

Tabell 12

Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 2000–2006

År 2000–2006	Schablonintäkt	Minskning i köpkraft	Lönsamhet företag	Lönsamhet staten
Tabellen är upprättad i SEK				
Nordgrens Invest i Hörviken AB				
Periodiseringsfond 2015	66 315	19 987	-46 328	46 328
Nordgrens trä & lastpall AB				
Periodiseringsfond 2015	78 415	23 634	-54 782	54 782
J. Hjalmarsson Bygg- Och Industrivets AB				
Periodiseringsfond 2014	75 484	22 750	-52 734	52 734
JSB Construction AB				
Periodiseringsfond 2014	265 764	80 099	-185 664	185 664
Gekås Ullared AB				
Periodiseringsfond 2014	6 472 115	1 950 650	-4 521 465	4 521 465
Spendrups Bryggeri AB				
Periodiseringsfond 2014	2 545 954	767 333	-1 778 621	1 778 621
Telenor Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	19 716 167	5 942 314	-13 773 853	13 773 853
Stora Enso AB				
Periodiseringsfond 2014	32 049 068	9 659 364	-22 389 704	22 389 704
Mepol AB				
Periodiseringsfond 2014	227 638	68 609	-159 030	159 030
Hedin Performance Cars AB				
Periodiseringsfond 2014	157 070	47 340	-109 730	109 730
PLC Invest AB				
Periodiseringsfond 2014	143 772	43 332	-100 440	100 440
Saab AB				
Periodiseringsfond 2014	25 878 874	7 799 711	-18 079 163	18 079 163
Enkla Elbolaget i Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	407 952	122 954	-284 998	284 998
Vida Skog AB				
Periodiseringsfond 2014	97 225	29 303	-67 922	67 922
Max Burgers AB				
Periodiseringsfond 2014	4 397 012	1 325 229	-3 071 784	3 071 784

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 9. Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 1990–1996

Tabell 13

Lönsamhetsberäkningar med rådande lagar: 1990–1996

År 1990–1996	Schablonintäkt	Minskning i köpkraft	Lönsamhet företag	Lönsamhet staten
Tabellen är upprättad i SEK				
Nordgrens Invest i Hörviken AB				
Periodiseringsfond 2015	146 015	30 212	-115 804	115 804
Nordgrens trä & lastpall AB				
Periodiseringsfond 2015	172 659	35 724	-136 935	136 935
J. Hjalmarsson Bygg- Och Industrivets AB				
Periodiseringsfond 2014	166 205	34 389	-131 816	131 816
JSB Construction AB				
Periodiseringsfond 2014	585 173	121 076	-464 097	464 097
Gekås Ullared AB				
Periodiseringsfond 2014	14 250 670	2 948 560	-11 302 111	11 302 111
Spendrups Bryggeri AB				
Periodiseringsfond 2014	5 605 827	1 159 883	-4 445 943	4 445 943
Telenor Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	43 412 180	8 982 273	-34 429 907	34 429 907
Stora Enso AB				
Periodiseringsfond 2014	70 567 463	14 600 885	-55 966 578	55 966 578
Mepol AB				
Periodiseringsfond 2014	501 227	103 707	-397 520	397 520
Hedin Performance Cars AB				
Periodiseringsfond 2014	345 847	71 558	-274 289	274 289
PLC Invest AB				
Periodiseringsfond 2014	316 564	65 499	-251 065	251 065
Saab AB				
Periodiseringsfond 2014	56 981 578	11 789 873	-45 191 704	45 191 704
Enkla Elbolaget i Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	898 251	185 854	-712 397	712 397
Vida Skog AB				
Periodiseringsfond 2014	214 077	44 294	-169 783	169 783
Max Burgers AB				
Periodiseringsfond 2014	9 681 592	2 003 187	-7 678 405	7 678 405

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 10. Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 2014–2020

Tabell 14

Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 2014–2020

År 2014–2020	Schablonintäkt	Minskning i köpkraft	Lönsamhet företag	Lönsamhet staten
Tabellen är upprättad i SEK				
Nordgrens Invest i Hörviken AB				
Periodiseringsfond 2015	8 680	23 192	14 512	-14 512
Nordgrens trä & lastpall AB				
Periodiseringsfond 2015	10 264	27 424	17 160	-17 160
J. Hjalmarsson Bygg- Och Industrisvets AB				
Periodiseringsfond 2014	9 880	26 399	16 519	-16 519
JSB Construction AB				
Periodiseringsfond 2014	34 785	92 945	58 160	-58 160
Gekås Ullared AB				
Periodiseringsfond 2014	847 120	2 263 479	1 416 358	-1 416 358
Spendrups Bryggeri AB				
Periodiseringsfond 2014	333 234	890 391	557 157	-557 157
Telenor Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	2 580 603	6 895 292	4 314 689	-4 314 689
Stora Enso AB				
Periodiseringsfond 2014	4 194 828	11 208 451	7 013 623	-7 013 623
Mepol AB				
Periodiseringsfond 2014	29 795	79 611	49 816	-49 816
Hedin Performance Cars AB				
Periodiseringsfond 2014	20 559	54 932	34 373	-34 373
PLC Invest AB				
Periodiseringsfond 2014	18 818	50 281	31 463	-31 463
Saab AB				
Periodiseringsfond 2014	3 387 226	9 050 562	5 663 336	-5 663 336
Enkla Elbolaget i Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	53 396	142 672	89 276	-89 276
Vida Skog AB				
Periodiseringsfond 2014	12 726	34 002	21 277	-21 277
Max Burgers AB				
Periodiseringsfond 2014	575 515	1 537 758	962 243	-962 243

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 11. Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 2000–2006

Tabell 15

Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 2000–2006

År 2000–2006	Schablonintäkt	Minskning i köpkraft	Lönsamhet företag	Lönsamhet staten
Tabellen är upprättad i SEK				
Nordgrens Invest i Hörviken AB				
Periodiseringsfond 2015	50 991	21 345	-29 646	29 646
Nordgrens trä & lastpall AB				
Periodiseringsfond 2015	60 296	25 240	-35 056	35 056
J. Hjalmarsson Bygg- Och Industrisvets AB				
Periodiseringsfond 2014	58 042	24 296	-33 746	33 746
JSB Construction AB				
Periodiseringsfond 2014	204 354	85 543	-118 811	118 811
Gekås Ullared AB				
Periodiseringsfond 2014	4 976 616	2 083 218	-2 893 398	2 893 398
Spendrups Bryggeri AB				
Periodiseringsfond 2014	1 957 666	819 481	-1 138 184	1 138 184
Telenor Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	15 160 393	6 346 161	-8 814 232	8 814 232
Stora Enso AB				
Periodiseringsfond 2014	24 643 555	10 315 826	-14 327 730	14 327 730
Mepol AB				
Periodiseringsfond 2014	175 038	73 271	-101 767	101 767
Hedin Performance Cars AB				
Periodiseringsfond 2014	120 776	50 557	-70 219	70 219
PLC Invest AB				
Periodiseringsfond 2014	110 551	46 277	-64 274	64 274
Saab AB				
Periodiseringsfond 2014	19 899 095	8 329 788	-11 569 307	11 569 307
Enkla Elbolaget i Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	313 687	131 310	-182 377	182 377
Vida Skog AB				
Periodiseringsfond 2014	74 760	31 295	-43 465	43 465
Max Burgers AB				
Periodiseringsfond 2014	3 381 004	1 415 293	-1 965 711	1 965 711

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 12. Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 1990–1996

Tabell 16

Lönsamhetsberäkningar med tidigare lagar: 1990–1996

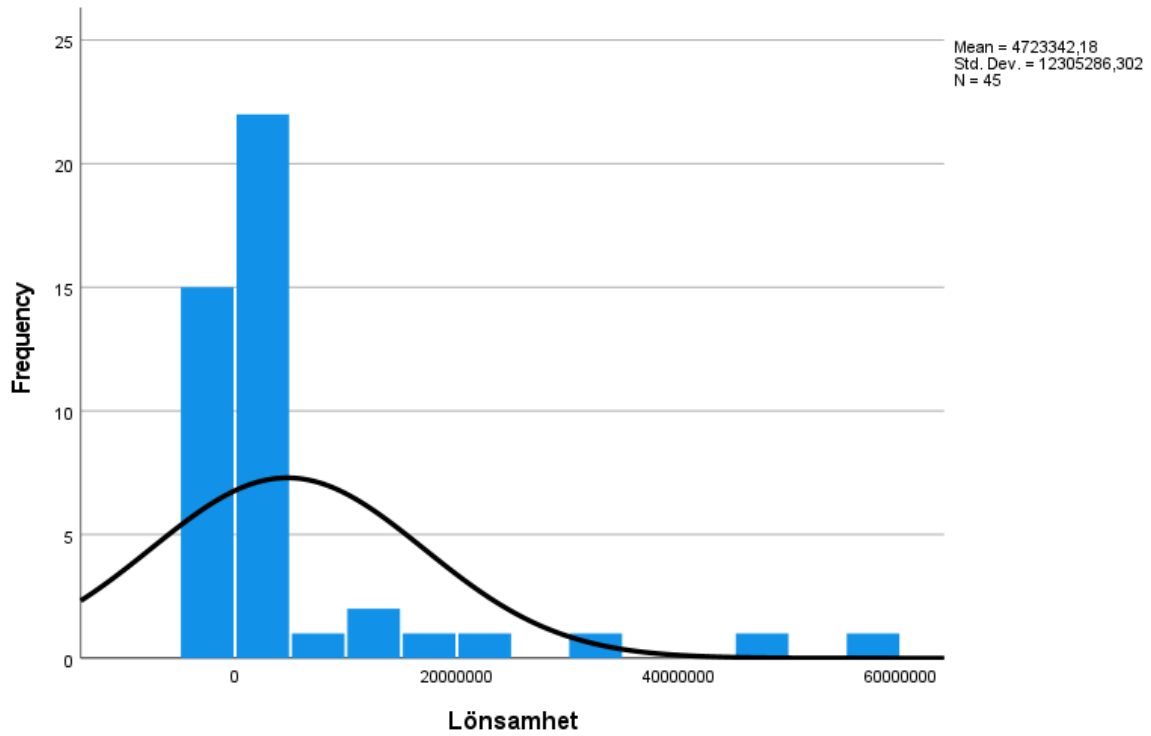
År 1990–1996	Schablonintäkt	Minskning i köpkraft	Lönsamhet företag	Lönsamhet staten
Tabellen är upprättad i SEK				
Nordgrens Invest i Hörviken AB				
Periodiseringsfond 2015	112 276	32 265	-80 011	80 011
Nordgrens trä & lastpall AB				
Periodiseringsfond 2015	132 763	38 152	-94 611	94 611
J. Hjalmarsson Bygg- Och Industrisvets AB				
Periodiseringsfond 2014	127 800	36 726	-91 074	91 074
JSB Construction AB				
Periodiseringsfond 2014	449 958	129 305	-320 654	320 654
Gekås Ullared AB				
Periodiseringsfond 2014	10 957 797	3 148 948	-7 808 850	7 808 850
Spendrups Bryggeri AB				
Periodiseringsfond 2014	4 310 500	1 238 710	-3 071 789	3 071 789
Telenor Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	33 381 016	9 592 719	-23 788 297	23 788 297
Stora Enso AB				
Periodiseringsfond 2014	54 261 583	15 593 178	-38 668 405	38 668 405
Mepol AB				
Periodiseringsfond 2014	385 409	110 755	-274 654	274 654
Hedin Performance Cars AB				
Periodiseringsfond 2014	265 932	76 421	-189 511	189 511
PLC Invest AB				
Periodiseringsfond 2014	243 416	69 951	-173 466	173 466
Saab AB				
Periodiseringsfond 2014	43 814 961	12 591 127	-31 223 834	31 223 834
Enkla Elbolaget i Sverige AB				
Periodiseringsfond 2014	690 694	198 485	-492 209	492 209
Vida Skog AB				
Periodiseringsfond 2014	164 610	47 304	-117 306	117 306
Max Burgers AB				
Periodiseringsfond 2014	7 444 486	2 139 326	-5 305 161	5 305 161

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 13. Histogram snedfördelning med rådande lagar

Figur 7

Histogram snedfördelning med rådande lagar

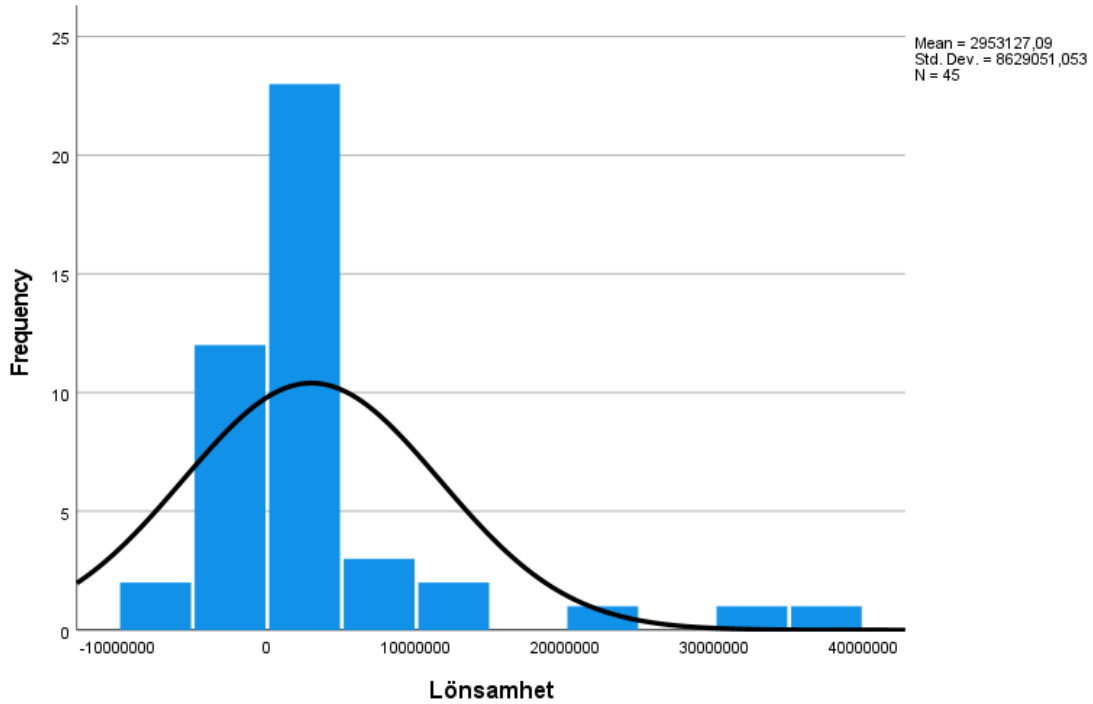

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 14. Histogram snedfördelning med tidigare lagar

Figur 8

Histogram snedfördelning med tidigare lagar

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar

Bilaga 15. Chi-två-fördelning

Tabell 17

Chi-två-fördelning

fg	Sannolikhet		
	5%	1%	0,1%
1	3,84	6,63	10,83
2	5,99	9,21	13,82
3	7,81	11,34	16,27
4	9,49	13,28	18,47
5	11,07	15,09	20,52
6	12,59	16,81	22,46
7	14,07	18,48	24,32
8	15,51	20,09	26,12
9	16,92	21,67	27,88
10	18,31	23,21	29,59
11	19,68	24,72	31,26
12	21,03	26,22	32,91
13	22,36	27,69	34,53
14	23,68	29,14	36,12
15	25,00	30,58	37,70
16	26,30	32,00	39,25
17	27,59	33,41	40,79
18	28,87	34,81	42,31
19	30,14	36,19	43,82
20	31,41	37,57	45,31
21	32,67	38,93	46,80
22	33,92	40,29	48,27
23	35,17	41,64	49,73
24	36,42	42,98	51,18
25	37,65	44,31	52,62

Kommentar: Hämtad från Körner & Wahlgren (2015, s. 203).

Bilaga 16. Kruskal-Wallis-test, lönsamhet för staten med rådande lagar

Tabell 18

Kruskal-Wallis-test, lönsamhet för staten med rådande lagar

	År 1990–1996	Rangtal	År 2000–2006	Rangtal	År 2014–2020	Rangtal
Tabellen är upprättad i SEK						
Nordgrens Invest i Hörviken AB						
Periodiseringsfond 2015	115 804	22	46 328	16	-9 881	15
Nordgrens trä & lastpall AB						
Periodiseringsfond 2015	136 935	24	54 782	18	-11 684	13
J. Hjalmarsson Bygg- och industrisvets AB						
Periodiseringsfond 2014	131 816	23	52 734	17	-11 247	14
JSB Construction AB						
Periodiseringsfond 2014	464 097	32	185 664	27	-39 599	8
Gekås Ullared AB						
Periodiseringsfond 2014	11 302 111	39	4 521 465	37	-964 340	4
Spendrups Bryggeri AB						
Periodiseringsfond 2014	4 445 943	36	1 778 621	34	-379 345	6
Telenor Sverige AB						
Periodiseringsfond 2014	34 429 907	43	13 773 853	40	-2 937 694	3
Stora Enso AB						
Periodiseringsfond 2014	55 966 578	45	22 389 704	42	-4 775 287	1
Mepol AB						
Periodiseringsfond 2014	397 520	31	159 030	25	-33 918	9
Hedin Performance Cars AB						
Periodiseringsfond 2014	274 289	29	109 730	21	-23 403	10
PLC Invest AB						
Periodiseringsfond 2014	251 065	28	100 440	20	-21 422	11
Saab AB						
Periodiseringsfond 2014	45 191 704	44	18 079 163	41	-3 855 932	2
Enkla Elbolaget i Sverige AB						
Periodiseringsfond 2014	712 397	33	284 998	30	-60 784	7
Vida Skog AB						
Periodiseringsfond 2014	169 783	26	67 922	19	-14 487	12
Max Burgers AB						
Periodiseringsfond 2014	7 678 405	38	3 071 784	35	-655 151	5
		R1: 493		R2: 422		R3:120

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar.

Bilaga 17. Statslåneränta och KPI

Tabell 19

Statslåneränta och KPI

År	Statslåneränta	År	KPI
2018	0,55%	2021	343,19
2017	0,49%	2020	335,92
2016	0,27%	2019	334,26
2015	0,65%	2018	328,40
2014	0,90%	2017	322,11
2013	2,09%	2016	316,43
		2015	313,35
2004	3,95%		
2003	4,71%	2007	290,51
2002	4,85%	2006	284,22
2001	4,94%	2005	280,40
2000	5,06%	2004	279,20
1999	5,57%	2003	278,10
		2002	272,80
1994	10,86%	2001	267,10
1993	7,54%		
1992	10,47%	1997	257,30
1991	9,87%	1996	256,00
1990	12,66%	1995	254,80
1989	12,63%	1994	248,50
		1993	243,20
		1992	232,40
		1991	227,20

Kommentar: Hämtad från Statistikmyndigheten (u.å.) och Riksgälden (u.å.).

Bilaga 18. Kruskal-Wallis-test, lönsamhet för staten med tidigare lagar

Tabell 20

Kruskal-Wallis-test, lönsamhet för staten med tidigare lagar

	År 1990–1996	Rangtal	År 2000–2006	Rangtal	År 2014–2020	Rangtal
Tabellen är upprättad i SEK						
Nordgrens Invest i Hörviken AB						
Periodiseringsfond 2015	80 011	22	46 328	16	-9 881	15
Nordgrens trä & lastpall AB						
Periodiseringsfond 2015	94 611	24	54 782	18	-11 684	13
J. Hjalmarsson Bygg- och industrisvets AB						
Periodiseringsfond 2014	91 074	23	52 734	17	-11 247	14
JSB Construction AB						
Periodiseringsfond 2014	320 654	32	185 664	27	-39 599	8
Gekås Ullared AB						
Periodiseringsfond 2014	7 808 850	39	4 521 465	36	-964 340	4
Spendrups Bryggeri AB						
Periodiseringsfond 2014	3 071 789	37	1 778 621	34	-379 345	6
Telenor Sverige AB						
Periodiseringsfond 2014	23 788 297	43	13 773 853	40	-2 937 694	3
Stora Enso AB						
Periodiseringsfond 2014	38 668 405	45	22 389 704	42	-4 775 287	1
Mepol AB						
Periodiseringsfond 2014	274 654	31	159 030	25	-33 918	9
Hedin Performance Cars AB						
Periodiseringsfond 2014	189 511	30	109 730	21	-23 403	10
PLC Invest AB						
Periodiseringsfond 2014	173 466	28	100 440	20	-21 422	11
Saab AB						
Periodiseringsfond 2014	31 223 834	44	18 079 163	41	-3 855 932	2
Enkla Elbolaget i Sverige AB						
Periodiseringsfond 2014	492 209	33	284 998	29	-60 784	7
Vida Skog AB						
Periodiseringsfond 2014	117 306	26	67 922	19	-14 487	12
Max Burgers AB						
Periodiseringsfond 2014	5 305 161	38	3 071 784	35	-655 151	5
		R1: 495		R2: 420		R3:120

Kommentar: Baserad på Statistikmyndigheten (u.å.), Riksgälden (u.å.) och företagens årsredovisningar.